

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLOMOUC

Ústav ekonomie

Analýza vývoje vybraných měnových kurzů

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Klára Wykrętová

Vedoucí práce: doc. Ing Jarmila Zimmermannová, Ph.D.

Olomouc 2019

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/diplomovou práci vypracoval/a samostatně a použil/a jen zdroje v seznamu literatury a použitých zdrojů.

Tištěná verze textu práce je shodná s textem práce na CD nosiči a elektronickou verzí vloženou do studijního systému IS/STAG.

V Olomouci dne 28.6.2019

Klára Wykretová

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji své vedoucí doc. Ing Jarmila Zimmermannová, Ph.D., za odborné vedení práce, za cenné rady, ochotu a obrovskou trpělivost v průběhu zpracování této práce.

Obsah

1	ÚVOD	6
2	MĚNOVÝ KURZ	7
2.1	DRUHY A REŽIMY MĚNOVÝCH KURZŮ	8
2.1.1	<i>Měna směnitelná a nesměnitelná</i>	8
2.1.2	<i>Plovoucí a fixní měnový kurz</i>	9
2.2	MĚNOVÉ DĚJINY	10
2.2.1	<i>Zlatý standard</i>	10
2.2.2	<i>Brettonwoodský měnový systém</i>	11
2.2.3	<i>Postbrettonwoodský měnový systém</i>	11
2.2.4	<i>Evropský měnový systém</i>	12
2.3	FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ MĚNOVÉ KURZY	12
2.3.1	<i>Zahraniční obchod a bariéry</i>	12
2.3.2	<i>Inflace a úroková sazba</i>	13
2.3.3	<i>Platební bilance a konkurenceschopnost</i>	13
2.3.4	<i>Intervence na devizových trzích</i>	14
2.3.5	<i>Politické a sociální faktory</i>	14
2.4	PARITA KUPNÍ SÍLY.....	15
2.4.1	<i>Absolutní verze</i>	15
2.4.2	<i>Relativní verze</i>	15
3	MONETÁRNÍ POLITIKA	17
3.1	NÁSTROJE MONETÁRNÍ POLITIKY	18
3.1.1	<i>Přímé nástroje</i>	18
3.1.2	<i>Nepřímé nástroje</i>	18
3.2	TYPY MONETÁRNÍ POLITIKY A JEJICH DOPADY	19
3.2.1	<i>Expanzivní monetární politika</i>	20
3.2.2	<i>Restriktivní monetární politika</i>	21
3.3	CÍLE MONETÁRNÍ POLITIKY	21
3.3.1	<i>Slučitelnost cílů monetární politiky</i>	21
3.4	ČNB.....	22
3.4.1	<i>Úloha České národní banky</i>	23

4	OBCHOD S MĚNAMI.....	24
4.1	BURZA FOREX	24
5	ANALÝZA VYBRANÝCH MĚNOVÝCH KURZŮ.....	26
5.1	AMERICKÝ DOLAR USD.....	26
5.1.1	<i>Historický vývoj měny</i>	<i>26</i>
5.1.2	<i>Vývoj měnového kurzu EUR/USD v letech 2016–2018.....</i>	<i>27</i>
5.1.3	<i>Vývoj politické situace od zvolení prezidenta Donalda Trumpa</i>	<i>29</i>
5.1.4	<i>Komparativní analýza vlivu politické situace na měnový kurz.....</i>	<i>32</i>
5.2	BRITSKÁ LIBRA.....	38
5.2.1	<i>Historický vývoj měny</i>	<i>38</i>
5.2.2	<i>Vývoj měnového kurzu GBP/EUR v letech 2016-2018</i>	<i>39</i>
5.2.3	<i>Brexit</i>	<i>42</i>
5.2.4	<i>Komparativní analýza vlivu Brexitu na měnový kurz</i>	<i>44</i>
6	ANALÝZA POROVNÁNÍ MĚNOVÝCH PÁRŮ	48
6.1	MĚNOVÝ PÁR KORUNA-DOLAR	48
6.2	MĚNOVÝ PÁR KORUNA-LIBRA	49
6.3	MĚNOVÝ PÁR DOLAR-LIBRA	50
	ZÁVĚR.....	51
	SEZNAM ZDROJŮ	53
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A ZNAČEK	55
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	56
	ANOTACE	57

1 Úvod

Vývoj měnových kurzů v návaznosti k politické situaci v ekonomicky silných zemích, jejichž měna určuje cenu ostatních měn, je předmětem dlouhodobého zkoumání významných ekonomů. V jejich prognózách se odráží odhad, kam bude měna směřovat a zároveň slouží jako nástroj národních bank k nastavení měnové politiky státu. Prognózy vývoje jsou nedílnou součástí ekonomického života investorů, politiků a ve svém důsledku se dotýkají každého běžného občana. V průběhu staletí se měnil přístup ke komoditám, ze kterých se postupem času vyvinuly měny jednotlivých zemí. Možnost propojení prostřednictvím jejich vzájemného nákupu a prodeje vzájemně stanovenou cenou jsou důsledkem dlouhodobého vývoje a závažně ovlivňují postavení jednotlivých zemí světového společenství. Kurzy měn jsou měřítkem koupěschopnosti jednotlivých států a nejsou tedy ovlivněny pouze ekonomickými faktory, ale v řadě případů i faktory politickými a sociálními.

Cílem této práce je analyzovat, zda a případně v jakém měřítku ovlivňuje politické dění ve vybraných zemích měnové kurzy daných státních měn. Pro zpracování jsem zvolila měnové kurzy amerického dolaru a britské libry vůči euru a české koruně. Následná komparace vývoje měnového kurzu byla sledována v určeném časovém období ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku a Spojených státech amerických. Časové období 2016-2018 bylo zvoleno v návaznosti na výrazné politické události, kterými jsou Brexit a prezidentské volby v USA.

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je vysvětlen měnový kurz s přihlédnutím na měnové dějiny a faktory, které ho ovlivňují. Dále je řešena monetární politika a její typy a nástroje. Samostatná kapitola je věnována nejznámější a nejrozšířenější burze s měnami, burze Forex.

Praktická část přibližuje vybrané měny, dolar a libru. Kapitoly blíže seznamují s historickým vývojem jednotlivých měn nejen v oblasti monetárních institucí, ale taktéž popisuje vznik a historický vývoj vzhledu mincí a bankovek dané měny. Následně je popsána situace na politickém dění v letech 2016-2018 a vývoj měnového kurzu v daném období. Analýza vývoje měny je prováděna na základě komparace důležitých politických milníků s vývojem měny v daném období. Dále je provedena analýza měnového páru, koruna-dolar a koruna-libra, je tedy ukázán vývoj měnového kurzu i z hlediska České republiky. Pro zajímavost jsem se rozhodla taktéž analyzovat měnový pár dolar-libra, jelikož na tomto lze velmi dobře spatřit, jak i přes napjaté politické události jak v USA, tak i ve Spojeném království, měny vůči sobě sílily či slábly.

2 Měnový kurz

Měnový kurz se vždy vyjadřuje ve dvou měnách a to tak, že cenu jedné měny vyjadřujeme v rámci ceny měny jiné. Jedná se o měnu bazickou a smluvní. Hodnota měnového kurzu se stanovuje na měnovém trhu. Na měnovém trhu se děje obchod s měnou, tedy se měna nakupuje a prodává.

Měnou se rozumí určitá forma peněz, peněžních jednotek, nebo určitý daný peněžní systém, a to vždy v konkrétní zemi. Každá měna musí splňovat určité podmínky a mít určité znaky, aby byla považována za měnu. Těmi znaky a podmínkami jsou: „*a) název peněžní jednotky, popřípadě jejich zlomků, b) hodnoty, ve kterých je vydávána do oběhu, c) kdo a za jakých podmínek je emituje, d) zákonem upravená pravidla emise, ochrany a používání v domácím a zahraničním platebním styku, e) způsob stanovení měnového kurzu.*“¹

Hodnota měnového kurzu patří mezi nejdůležitější určenou cenu v rámci ekonomiky. Je to právě proto, že má zásadní vliv na vývoj cenové hladiny jako celku. Díky měnovému kurzu dochází k propojení ekonomiky domácího státu a zbytku světa. Díky tomuto můžeme porovnávat například mzdy a další veličiny s ostatními státy světa.

Měnový kurz spolu s úrokovou mírou ovlivňuje nejširší pole ekonomických subjektů, a to jak v rámci obchodních operací, tak i kapitálových. Změny v rámci měnových kurzů mohou ovlivnit míru bohatství některých ekonomických subjektů. Měnový kurz je velmi sledovaný, hlavně kvůli již zmíněným důvodům. Budoucí vývoj měnového kurzu sledují i velmi malé ekonomické jednotky, například domácnosti.

V rámci měnového kurzu popisujeme přímou a nepřímou kotaci. Rozdíl mezi přímou a nepřímou kotací je z jaké měny a na jakou měnu se částka směňuje. Přímá kotace je kotace, kdy se určitá částka domácí měny vyjadřuje v částce cizí měny. U nepřímé kotace je tento proces opačný. Kotace jsou podávány jako oboustranné, tedy kotace jak nabídky, tak poptávky. „*Kotace poptávky je měnový kurz, za který je tvůrce trhu ochoten koupit jednotku bazické měny. Kotace nabídky je měnový kurz, za který je tvůrce trhu ochoten prodat jednotku bazické měny.*“² Kotace poptávky a nabídky se liší a rozpětí mezi těmito částkami je zisk pro daného obchodníka. Vždy je nižší kotace poptávky oproti kotaci nabídky.

¹ ŽÁK, Milan. *Velká ekonomická encyklopedie*, s. 434.

² JÍLEK, Josef. *Finance v globální ekonomice II. Měnová a kurzová politika*, s.333

Tab. 1 Kurzovní lístek ze dne 2.5.2019

Měna	Země	Množství	Deviza		Valuta	
			Nákup	Prodej	Nákup	Prodej
EUR	EMU	1	25,532	25,788	24,070	27,250
USD	Spojené státy americké	1	22,750	22,978	21,440	24,280
GBP	Velká Británie	1	29,608	29,906	27,910	31,610

zdroj: <https://www.cnb.cz/cs/platebni-styk/sluzby-pro-klienty/kurzovni-listek-cnb/index.html>

Kurzovní lístek popisuje nákupy a prodeje v rámci deviz a valut. Rozdíl mezi devizy a valuty je pouze v druhu finančních prostředků. Devíza využívají bezhotovostních prostředků, naopak valuta využívají peníze v hotovosti. Jak devíza, tak i valuta se rozdělují na nákup a prodej. V tabulce č. 1 je uveden příklad kurzovního lístku České národní banky ze dne 2.5.2019. Pro příklad jsou ve sloupcích nákupu uvedené částky, za kterou je ochotná ČNB odkoupit 1EUR, 1USD a 1GBP. Sloupce prodeje představují opak, tedy za jakou částku je ČNB ochotná prodat 1EUR, 1USD, 1GBP.

Rozlišujeme dva základní pojmy týkající se měnových kurzů. Jedná se o nominální kurz a reálný kurz. Nominální kurz má návaznost na daný časový okamžik a bývá velmi často ovlivněn devizovým trhem a děním na něm. Reálný kurz se netýká daného časového úseku, nýbrž se určuje za pomoci poměru domácí a zahraniční cenové hladiny, kde se poté přepočítá na společnou měnu.

2.1 Druhy a režimy měnových kurzů

V rámci vytváření měnových kurzů je zapotřebí zjistit, zdali je daná měna volně směnitelná a v jakém kurzovním režimu funguje.

2.1.1 Měna směnitelná a nesměnitelná

Jak již bylo výše zmíněno, velmi podstatným faktorem pro měnu je vědět, zdali je směnitelná či nikoliv. Hlavní rozdíl mezi směnitelnou a nesměnitelnou měnou je v tom, že s nesměnitelnými měnami nelze obchodovat na devizových trzích. V případě nesměnitelné měny se jedná o izolovanou ekonomiku, která způsobuje, že firmy, fungující na domácím trhu, jsou izolovány, což způsobuje neinformovanost ohledně cen v zahraničí. Směnitelné měny jsou určovány hlavně nabídkou a poptávkou. Směnitelnost ještě dělíme na vnitřní a vnější. V rámci vnitřní směnitelnosti mají firmy účet pouze v domácí měně, kdy za své služby a produkty dostávají zapláceno v cizí měně, která je ihned převáděna do měny domácí. „Vnější

*směnitelnost je definována článkem VIII Dohody o mezinárodním měnovém fondu, která požaduje minimálně směnitelnost pro transakce na běžném účtu platební bilance.*³

2.1.2 Plovoucí a fixní měnový kurz

Existují dva základní měnové kurzy, a to plovoucí a fixní. Každá směnitelná měna funguje v rámci těchto měnových kurzů. Na trhu taktéž existují modifikace měnových kurzů, tedy určité podskupiny, jako například Currency Board. Tento měnový kurz spadá pod fixní měnové kurzy a je využíván pro boj s inflací, jelikož je velmi efektivní.

Plovoucí měnový kurz může být čistý nebo řízený. Rozdíl mezi těmito měnovými kurzy je v míře intervencí centrální banky. U čistého plovoucího měnového kurzu banka vůbec nezasahuje do měnového kurzu. Měnový kurz tedy vychází pouze z událostí na devizovém trhu. Měnový kurz vzniká pouze na základě vztahu mezi nabídkou a poptávkou v rámci devizového trhu. Centrální banka si v tomto případě nedrží devizové rezervy, jelikož nejsou potřeba. Na rozdíl od čistého plovoucího měnového kurzu, je řízený měnový kurz veden intervencemi centrální banky. Jedná se o to, že centrální banka může přímo ovlivnit měnový kurz za pomoci intervencí. Centrální banka zasahuje do měnového kurzu tak, aby to bylo, co nejvýhodnější pro domácí ekonomiku. Centrální banka se snaží měnu oslabovat či posilovat, a to vždy nákupem či prodejem zahraničních měn na domácí.⁴

Oproti plovoucímu měnovému kurzu existuje kurz fixní. Tento druh měnového kurzu není fixní na jedné hodnotě, taktéž se pohybuje, ale v rámci určitého daného pásma. Jedná se o to, že centrální banka stanoví flukтуаční pásmo, tedy minimální a maximální hodnotu k nějaké referenční měně. Tyto hodnoty se centrální banka zavazuje dodržovat za pomoci intervencí na devizovém trhu. Kurz měny si volně plave v rámci flukтуаčního pásma, nesmí však překročit minimální či maximální hranici. Kurz měny je převážně vázán na nějaké konkrétní měny – koš zahraničních měn. Tento druh měnového kurzu je velmi výhodný pro zahraniční obchod, jelikož se měna pohybuje v rámci nějakého relativně úzkého flukтуаčního pásma, změny v hodnotě měny jsou minimální a je tedy nižší rizikovost ušlého zisku v rámci nižší hodnoty měny, než se kterou zákazník počítal.

Stabilizaci měnového kurzu je taktéž možné provést v rámci pověšení domácí měny na nějakou zahraniční měnu. Jedná se o princip, kdy centrální banka fixuje domácí měnu na nějakou konkrétní zahraniční měnu, kdy se hodnota nesmí odchýlit od určitých hodnot.⁵

³ NEUMANN, Pavel, Pavel ŽAMBERSKÝ a Martina JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*, s. 64

⁴ NEUMANN, Pavel, Pavel ŽAMBERSKÝ a Martina JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*, s. 64-65

⁵ HOLMAN, Robert. *Ekonomie*, s. 568

2.2 Měnové dějiny

Než byly zavedeny peníze jako měna, existovala přírodní platidla, tzv. komoditní peníze. Jednalo se od různé typy zboží ke směně například plátno až po drahé kovy. Každé toto zboží mělo svou vlastní užitnou hodnotu. Komoditní peníze se lišily a to různě po světě a dobou, ve které byly používány. V Číně šlo například o například mušle, zatímco na území dnešní České republiky se směňovalo převážně o plátno. Jedinou podmínkou pro uznání dané komodity jako platidla bylo to, aby byla uznávána větší částí obyvatel. V průběhu let se přešlo na dvě nejvhodnější komodity, a to na zlato a stříbro. Oba vzácné kovy se daly dobře zpracovat, délka jejich používání nezanechávala přílišné opotřebení a byly akceptovány napříč celým světem.

Do konce 19. století byly peníze vždy kovové, hlavně zlaté a stříbrné. Takto vedle sebe v oběhu koexistovala řada měn. Hodnotu měny vymezovalo to, jaký byl obsah drahého kovu v minci. V případě, že na tom stát nebyl dobře, měna se znehodnocovala tím, že se do mince přidalo nižší procento drahého kovu.

Každý z panovníků chtěl kontrolovat ražení mincí, jelikož hlavním zdrojem příjmů bylo právě ražebné. „*Měnové kurzy byly poměrnými hodnotami různých mincí a skutečně poměřovaly váhu drahého kovu v každé minci.*“⁶

Do 19. století nebylo ani možné přiřadit danou měnu k nějakému konkrétnímu státu. Měnový kurz mezi stříbrem a zlatem byl velmi složitou věcí. Tento měnový kurz byl ovlivněn vytěženým množstvím jednotlivých surovin, proto v 19. století začaly země přecházet na tzv. zlatý standard. Jako první země byla Velká Británie.

2.2.1 Zlatý standard

V rámci zlatého standardu se upustilo od mincí ze stříbra a zlato se stalo podstatnou součástí měny. Existovala garance ceny nákupu a prodeje zlata, nebylo to sice stoprocentní krytí měny, ale byla dána minimální hodnota. Z důvodu, že byly peníze kdykoliv směnitelné za zlato a naopak, musel být vždy určitý obnos peněz ve státní pokladně či v sejfě centrální banky. Kurz byl v průběhu 250 let pevný a relativně neměnný, stejně, jako ceny.

Zlatý standard měl své výhody a nevýhody. Výhodami například bylo to, že neexistovala hlavní měna, vůči které by ostatní měny byly ve špatném postavení. Jelikož měna byla velmi stabilní, nepůsobily inflační a deflační tlaky. Jak již bylo zmíněno, zlatý standard eliminoval kolísavost měnových kurzů, a tedy i rizika mezinárodního obchodování. Monetární politiku

⁶ BALDWIN, Richard E. a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*, s. 317

už ale nebylo možné využít k intervencím na trhu pro stabilizaci ekonomiky. Množství zlata se navíc navyšovalo velmi pomalu.

2.2.2 Brettonwoodský měnový systém

Státy se od roku 1929 během velké hospodářské krize snažily zlepšovat svou domácí ekonomickou situaci pomocí konkurenční devalvace měn. Snažily se zvýšit export a současně nezaměstnanost v zahraničních státech. Tento řetězec devalvací měn v konečném důsledku způsobil rozvrat měnového systému v rámci mezinárodního prostředí.

Na konci druhé světové války se státy snažily obnovit měnový systém právě brettonwoodským měnovým systémem. Tento měnový systém zavedl pevné měnové kurzy tak, aby se stabilizoval měnový obchod a tak, aby se zajistil ekonomický růst. Měnový kurz byl sice pevně nastaven, ale byl do jisté míry přizpůsobitelný. Toto bylo nastaveno kvůli toho, aby bylo zajištěno přizpůsobování měny v případě vnější nerovnováhy a zároveň se nenarušily cíle vnitřní rovnováhy.⁷ Vyjmut z měnového systému byl však americký dolar, který měl funkci rezervní měny v rámci měnového systému.

Ostatní státy své finanční (devizové) rezervy musely udržovat v dolarech či ve zlatě, a zároveň měly povinnost stanovit kurz své státní měny vůči dolaru. Tento kurz musel být dodržován. Dolar byl přímo vázán na zlato. Postupem času tyto skutečnosti začaly působit velký tlak na dolar. „*Ostatní země se rovněž obtížně přizpůsobovaly diferencované měnové a fiskální politice USA, která šířila mezinárodní inflaci.*“⁸

2.2.3 Postbrettonwoodský měnový systém

Financování války ve Vietnamu a taktéž rapidní růst ceny ropy zapříčinily velmi vysokou inflaci dolaru. Inflace dolaru měla za následek zrušení směnitelnosti dolaru za zlato a přechod k režimu plovoucího devizového kurzu. Tento druh devizového kurzu měl pomoci se přizpůsobit zemím, které zažily ropný šok, a zároveň stabilizaci jednotlivých ekonomik.

Díky plovoucímu měnovému kurzu země dosáhly měnové suverenity a způsobily, že došlo k symetrii v rámci měnového systému na mezinárodní scéně. Státy, které byly členy mezinárodního měnového fondu, si mohly zvolit samostatně druh devizového režimu.⁹

⁷ NEUMANN, Pavel, Pavel ŽAMBERSKÝ a Martina JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*, s.145

⁸ Tamtéž.

⁹ BALDWIN, Richard E. a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*, s.349

2.2.4 Evropský měnový systém

V průběhu 70 let 20 století byly kurzovní režimy zemí Evropského hospodářského společenství (EHS) roztrženy. Volný plovoucí měnový režim využívaly země jako Itálie a Velká Británie a Francie. Na britské měně stálo Irsko, které bylo zavěšeno na měnový kurz libry. Německo a malé země zavedly ve svých ekonomikách postbrettonwoodský měnový systém, který si přizpůsobily. V průběhu let byly prováděny pokusy o bližší měnovou spolupráci, ty však selhávaly. Z důvodu kurzové nestability a selhávání na poli bližší měnové spolupráce byl dán impuls pro vytvoření Evropského měnového systému (ESM – Evropský stabilizační mechanismus). Tento impuls byl iniciován Francií s jejím tehdejší prezidentem Valéry Giscard d'Estaing, a Německem pod vedením kancléře Helmuta Schmidta.

Evropský měnový systém byl zaveden 13. března 1979. Nová evropská měnová jednotka sloužila jako zúčtovací jednotka a rezervní měna. Byla povolena fluktuace vzájemných kurzů jednotlivých členských států - $\pm 2,25\%$. Centrální banky jednotlivých zemí měly povoleno v případě přiblížení k hranici povoleného pásma fluktuace zasáhnout prostřednictvím opatření v rámci devizové intervence. Ta byla neomezená tak, aby došlo k udržení kurzu v daném pásmu.

2.3 Faktory ovlivňující měnové kurzy

Měnový kurz není stálou veličinou a je neustále ovlivňován. Silným faktorem, který ovlivňuje měnový kurz, je dění na měnovém trhu. Řada hospodářských veličin dokáže působit na měnový kurz. Veličiny, které dokážou ovlivnit měnový kurz jsou například inflace, platební bilance, růst reálného HDP dané země, politická a sociální situace v dané zemi, kurzová politika apod. Domácí měna taktéž oslabuje, pokud dochází k tomu, že se peníze dané země přesouvají do zahraničí. Naopak opačný proces měnu posiluje.

2.3.1 Zahraniční obchod a bariéry

Výši ceny v rámci měnového kurzu určuje nabídka a poptávka, která je vytvářena dovozci a vývozci produktů a služeb. Dovozce zahraničních služeb a produktů vytváří nabídku po českých korunách a zároveň poptávku po zahraniční měně. U vývozce českých produktů a služeb to je naopak - vytváří nabídku po nějaké zahraniční měně a poptávku po českých korunách.¹⁰

Vývozci a dovozci nejsou jedinými aktéry na měnovém trhu. Operují zde i investoři. Investoři se specializují na nákup a prodej zahraničních aktiv, kdy vytvářejí nabídku českých

¹⁰ HOLMAN, Robert. *Ekonomie*, s. 554-558.

korun, a naopak poptávku po určité zahraniční měně. V případě nákupu a prodeje českých aktiv je tomu naopak.

„Když poptávka po určité měně vzroste oproti její nabídce, dochází k apreciaci měny – k jejímu zhodnocení v poměru k zahraničním měnám. Když naopak nabídka měny vzroste oproti poptávce po ní, dochází k depreciaci měny – k jejímu znehodnocení vůči zahraničním měnám.“¹¹

Centrální banka dané země provádí kurzovou politiku, která spolu se stavem platební bilance, určuje podmínky nabídky a poptávky měny. Nejčastěji obchodovatelnou měnou je americký dolar. Vše je z důvodu toho, že většinou se v rámci obchodování mezi měnami je využívána třetí měna, kterou bývá nejčastěji americký dolar. Další často využívanou třetí měnou je euro.

2.3.2 Inflace a úroková sazba

Jedním u dalších faktorů, ovlivňujícím nabídku a poptávku po dané měně, je vývoj reálných úrokových sazeb. V jednotlivých zemích se výše úrokové sazby liší, což ovlivňuje poptávku a nabídku dané měny. Příkladem je například vztah úroků v rámci cenných papírů z Velké Británie a USA. V případě, že britské cenné papíry budou úročeny nižší úrokovou sazbou než americké cenné papíry, budou britští investoři nabízet větší a větší množství liber pro získání dolaru, za který si poté mohou pořídit americké cenné papíry. Na druhou stranu američtí investoři budou ukládat finance přes americké cenné papíry a dojde k deprivaci britské libry z důvodu poklesu poptávky a apreciaci dolaru.¹²

„Určitý význam může mít při vývoji měnových kursů také (zejména v dlouhém období) vývoj kupní síly měny, tj. její inflační znehodnocení, a to v tomto směru, že měna země s rychlejší inflací, než v ostatních zemích má tendenci k depreciaci.“¹³ Vliv na měnový kurz mají samozřejmě i státní instituce, jako například centrální banka, která byla zmíněna již výše.

2.3.3 Platební bilance a konkurenceschopnost

Platební bilance ukazuje pohyb peněžitých prostředků nejen daných zemí, ale taktéž například firem. Tento pohyb je vyjádřen v rámci přijatých a rovněž zaplacených plateb v rámci dané země. V případě, že výdaje jsou nižší než příjmy dané země, tedy jedná-li se o aktivní platební saldo, roste poptávka po národní měně. To má za následek zvýšení kurzu národní

¹¹ HOLMAN, Robert. *Ekonomie*, s. 554-558.

¹² RUSMICOVÁ, Lada a Jindřich SOUKUP. *Makroekonomie: základní kurs*, s.44

¹³ RUSMICOVÁ, Lada a Jindřich SOUKUP. *Makroekonomie: základní kurs*, s. 45

měny. Pasivní platební saldo funguje naopak, výdaje dané země jsou vyšší než příjmy, roste poptávka po zahraniční měně, a tedy klesá kurz národní měny.

V návaznosti na platební bilanci ovlivňuje i konkurenceschopnost komodit dané země její kurz. V případě, že komodity jsou na mezinárodním trhu konkurence schopné a je vysoká konkurenceschopnost, má to za následek, že se u země zvyšuje export, a tedy do země přitéká zahraniční měna a zvyšuje se kurz národní měny. Samozřejmě model funguje i naopak, tedy v případě vyššího dovozu než vývozu, klesá kurz národní měny.

2.3.4 Intervence na devizových trzích

Intervence na devizových trzích jsou prováděny centrální bankou, v případě České republiky se jedná o Českou národní banku (ČNB). Jsou prováděny intervence přímé a nepřímé. V rámci přímých intervencí se jedná o nákup a prodej zahraniční měny. Za nepřímou intervencí je například považována změna úrokových sazeb. Intervence centrálních bank se projevují přes nabídku v zahraniční měně. Intervence ve formě prodeje zahraniční měny může mít za následek to, že dojde k oslabení pozice dané měny na trhu Forex.

„Česká národní banka (ČNB) pracuje od května 1997 v režimu řízeného plovoucího kurzu, k intervencím se však uchyluje jen výjimečně. Důvodem je to, že v režimu cílování inflace využívá přednostně jako svůj hlavní nástroj měnové politiky změny úrokových sazeb. Specifickým okamžikem pro použití devizových intervencí (ať již verbálních nebo faktických) je situace, kdy úrokové sazby centrální banky dosáhnou nulové úrovně, přičemž ekonomický vývoj vyžaduje další uvolnění měnové politiky. Taková chvíle nastala v České republice na konci roku 2013.“¹⁴

2.3.5 Politické a sociální faktory

Kurzy měn nejsou ovlivněny pouze ekonomickými faktory, ale v řadě případů i faktory politickými a sociálními. Úzká návaznost na měnový kurz se projevuje například v případě války či živelné katastrofy. Velmi často se stává, že zásadní zprávy o zvrtech v politické nebo společenské sféře mohou vyvolat paniku, která způsobí kolísání měnových kurzů. Tyto měnové kurzy se většinou následně uklidní, ale mohou se i posunout na novou úroveň.

¹⁴FILÁČEK, Jan. Devizové rezervy a devizové intervence. In: cnb.cz [online]. [cit. 06.05.2019]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/vzdelavani/menova-politika-clanky/12.-devizove-rezervy-a-devizove-intervence/>

2.4 Parita kupní síly

Parita kupní síly je metodou stanovování rovnovážného stavu měnového kurzu. Parita kupní síly v rámci měnového kurzu je podmínkou pro měnový kurz a popisuje situaci, kdy očekávané míry výnosu jsou v obou zemích daných dvou měn stejné. Metoda parity kupní síly se dělí na absolutní a relativní.

2.4.1 Absolutní verze

„Absolutní verze teorie kupní síly švédského ekonoma G. Cassela [1922] předpokládá, že měnový kurs mezi dvěma měnami je určen poměrem cenových hladin v příslušných dvou zemích.“¹⁵ Existují tři pravidla pro absolutní paritu kupní síly – identické zboží a cena, veškeré zboží je obchodovatelné a neexistují transportní náklady. Tato teorie pracuje s myšlenkou, že úroveň měnového kurzu odpovídá cenovým hladinám měn v daných zemích.

Rovnice 1 Vzorec absolutní parity¹⁶

$$E \frac{p_1}{p_2} = \frac{P_1}{P_2}$$

Rovnovážný stav, absolutní paritu kupní síly, vypočítáme tak, že vydělíme cenovou hladinu jedné měny v jedné konkrétní zemi a vydělíme cenovou hladinou druhé měny v konkrétní zemi. Jedná se o absolutní paritu kupní síly v případě, že se vzorec rovná 1.

Absolutní parita kupní síly znamená, že za stejný objem peněz koupíte stejný objem zboží, jak v jedné zemi a v jedné měně, tak v zemi druhé v druhé měně. Pro absolutní teorii kupní síly jsou problém statky, které jsou neobchodovatelné, hlavně tedy služby. Díky existenci neobchodovatelných statků může docházet k odchýlení od parity kupní síly.

2.4.2 Relativní verze

Na rozdíl od absolutní verze parity kupní síly se relativní metoda kupní síly využívá k dlouhodobé předpovědi měnového vývoje. Relativní metoda kupní síly pracuje s myšlenkou relativní inflace, tedy rozdílných temp v rámci vývoje cenové hladiny v dané zemi. Relativní verze metody parity kupní síly pracuje s myšlenkou změny měnových kurzů, a tedy se nesnaží vysvětlit její výši. Změny v rámci měnových kurzů jsou zapříčiněny změnou v rámci cenových hladin. „Pokud domácí cenová hladina vzroste více než zahraniční cenová hladina, dojde

¹⁵ REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, s.370

¹⁶ E = měnový kurz měny p_1 za měnu p_2 , P_1 = cenová hladina země 1, P_2 = cenová hladina země 2

*k depreciaci domácí měny. Pokud naopak více vzroste zahraniční cenová hladina, dojde k apreciaci domácí měny. Přitom rozsah změny kurzu je dán rozdílem ve změně cenových hladin.*¹⁷ Vzorec relativní verze parity kupní síly popisuje tuto situaci.

Rovnice 2 Vzorec relativní parity¹⁸

$$d \frac{p_1}{p_2} = P_1 - P_2$$

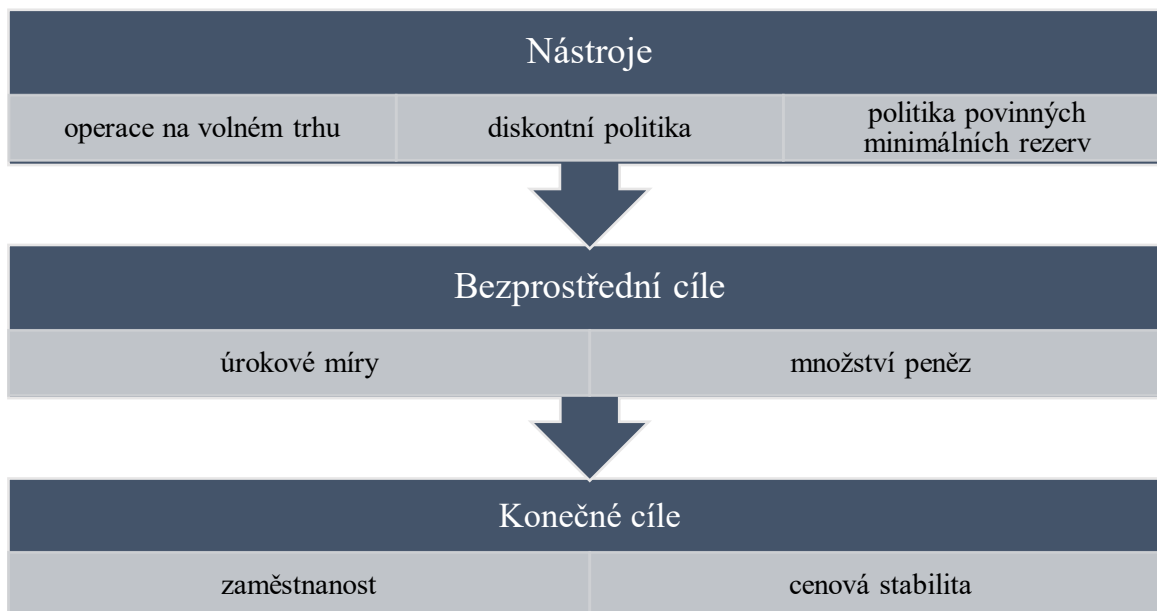
V této rovnici d vyjadřuje procentní změnu kurzu jedné měny vůči měně druhé. Kdy p_1 je procentní změna cenové hladiny jedné měny a p_2 měny druhé.

¹⁷ HOLMAN, Robert. *Ekonomie*, s. 564

¹⁸ d = procentní změna kurzu měn p_1 a p_2 , P_1 = procentní změna cenové hladiny země 1, P_2 = procentní změna cenové hladiny země 2

3 Monetární politika

Obrázek 1 *Monetární politika*

Zdroj: *Makroekonomie základní kurs*, Lada Rasmichová „, Jindřich Soukup a kol., str. 97, vlastní zpracování

„Měnová politika je souhrn opatření a zásad, které mají prostřednictvím měnových nástrojů prosazovat splnění stanovených měnových cílů.“¹⁹ Měnová politika se využívá pouze v tržních ekonomických systémech, a to z toho důvodu, že v rámci centrálního ekonomického systému jde o regulaci cen napřímo. Nejvyšším subjektem monetární politiky je centrální banka. V České republice je to Česká národní banka (ČNB). Hlavní činností monetární politiky je kontrola množství peněz v oběhu, kontrola podmínek pro poskytnutí úvěrů a regulace úrokových měr. Hlavní cíl měnové politiky je péče o kvalitu měny, tedy nějaká měnová a cenová stabilita a rovnováha. Centrální banky mimo to sledují i další věci, jakožto ekonomický růst dané země a snaží se jej podporovat, například sledují úroveň zaměstnanosti. Nezávislost centrální banky je hlavním předpokladem pro naplnění cílů. Centrální banka by měla být autonomní v rámci využívání nástrojů měnové politiky. Na obrázku číslo 1 jsou v grafu znázorněny nástroje, bezprostřední cíle a konečné cíle monetární politiky.

„Monetární nástroje jsou využívány státními orgány, a to pro stabilizaci hospodářské politiky. Těmito nástroji se snaží o stabilizaci cenové hladiny a taktéž o udržení míry

¹⁹ ŽÁK, Milan. *Velká ekonomická encyklopedie*, s. 435

nezaměstnanosti na přirozené úrovni.“²⁰ Pro monetární politiku je důležité, aby byl rozvinut tržní mechanismus, tedy trh peněz a trh kapitálu, a také byly vytvořeny institucionální základy – centrální banka.

3.1 Nástroje monetární politiky

Centrální banka, a i jiné státní orgány mohou za využití určitých nástrojů ovlivnit měnovou politiku dané země. Nástroje monetární politiky můžeme rozdělit na přímé a nepřímé. Přímé jsou administrativně orientované nástroje a nepřímé jsou tržně orientované nástroje.

3.1.1 Přímé nástroje

Přímé nástroje můžeme definovat jako nařízení centrální banky a státních institucí o limitech pro žádosti o úvěr, jako je například výše zapůjčeného obnosu, anebo například výše úrokové míry. Jedním z přímých nástrojů je regulace investičních úvěrů. Stát určuje meze pro investiční úvěr. V případě, že zájemce žádá o úvěr mimo tuto zadanou mez, je zapotřebí, aby měl zájemce povolení státních orgánů. Poté je již na bance, zda a za jakých podmínek poskytne úvěr. Další úvěr, který je regulován, je úvěr spotřební. Státní orgány mohou v případě spotřebního úvěru regulovat například délku splatnosti. Zde platí stejné pravidlo, kdy je na bance, zda a za jakých podmínek daný úvěr zákazníkovi poskytne. Státní orgány mají spousty dalších administrativních nástrojů pro regulaci monetární politiky. Například mohou stanovit maximální částku, kterou si lze zapůjčit za pomoci úvěrů apod.

3.1.2 Nepřímé nástroje

Jako nepřímé nástroje označujeme převážně operace na volném trhu. Existují ještě další dva základní nepřímé nástroje, a to diskontní politika a politika povinných minimálních rezerv.

Operace na volném trhu je druh operací, při kterých centrální banka obchoduje se státními cennými papíry. Cílem operací na volném trhu je dosažení dané krátkodobé úrokové míry. „*Platí totiž, že úrokovou míru na mezibankovním trhu (tj. bezrizikovou úrokovou míru) nemají určovat přebytkové rezervy bank, ale výlučně úroková míra, za kterou se provádějí operace dodávání či stahování rezerv bank.*“²¹

Politika povinných minimálních rezerv je situace, kdy státní orgány nařídí bankám uložit část svých aktiv, a to na běžný účet u centrální banky. Výše vložené rezervy není dána částkou, ale procentem. Není ani dáno jednotné procento. Centrální banka se rozhoduje dle likvidity depozit. Čím likvidnější, tím požaduje centrální banka uschovat v rámci rezerv

²⁰ RUSMICOVÁ, Lada a Jindřich SOUKUP. *Makroekonomie: základní kurs*, s. 95

²¹ JÍLEK, Josef. *Finance v globální ekonomice II. Měnová a kurzová politika*, s 24

větší částku. Čím je míra rezerv vyšší, tím je nabídka z hlediska úvěrů nižší, a naopak. Tento nástroj je využíván zřídka, jelikož ovlivňuje úvěrovou schopnost bank.

Dalším nástrojem jsou **kurzové intervence**. Centrální banka se snaží v rámci využití intervencí ovlivnit měnový kurz domácí měny. Existují dva druhy kurzových intervencí – přímé a nepřímé. Při přímé intervenci centrální banky změní úrokovou sazbu, což ovlivní pohyb zahraničního kapitálu, konkrétně jeho odliv. Nepřímé kurzové intervence jsou intervence diskontní, tedy diskontní politika.

Termín diskontní politika centrální banky popisuje postup, při kterém centrální banka za určitých podmínek zapůjčí peněžní prostředky jiné bance za diskontní sazbu. Čím je diskontní sazba nižší, tím je poptávka po úvěrech vyšší, a to samé platí naopak. V případě, že je nárůst diskontní sazby v rámci centrální banky, poptávka od jiných bankovních institucí po úvěrech klesá, což ovlivňuje i ostatní subjekty, jelikož banky poté mají menší obnos peněz a mají tedy nižší nabídku úvěrů.

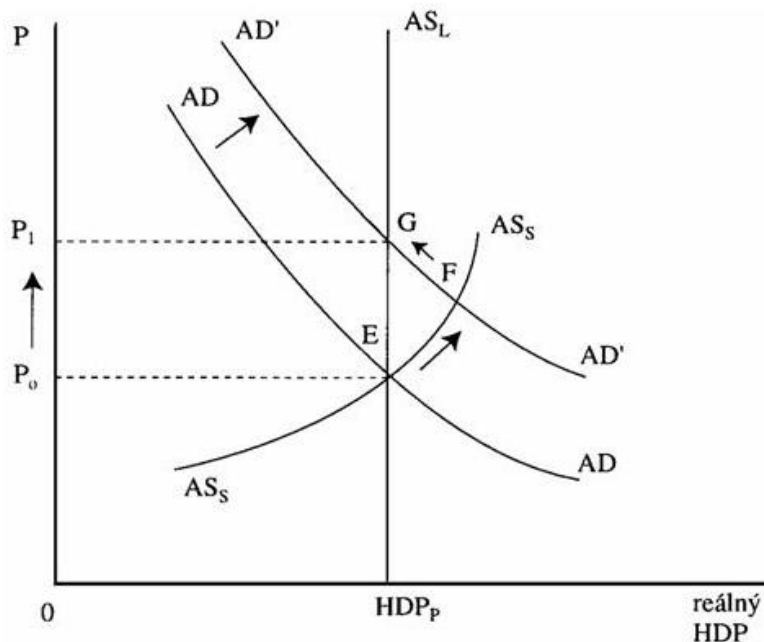
3.2 Typy monetární politiky a jejich dopady

Existují dva typy monetární politiky, které může centrální banka provádět – expanzivní a restriktivní. V rámci expanzivní politiky se jedná o zvyšování nabídky peněz. Restriktivní politika jedná přesně naopak, a to tedy tak, že snižuje nabídku peněz.

3.2.1 Expanzivní monetární politika

Zdroj: HOLMAN, Robert. *Ekonomie*, s. 645

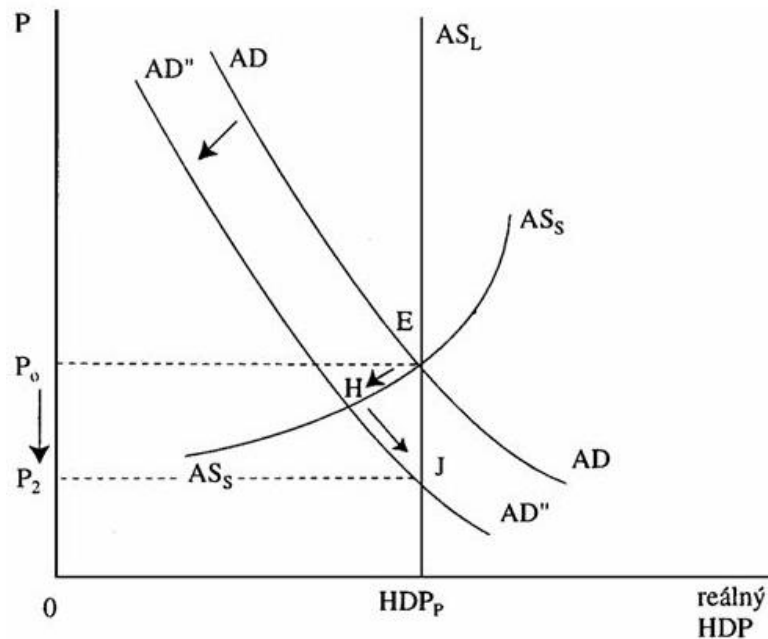
Obrázek 2 Expanzivní měnová politika

Expanzivní monetární politika probíhá prostřednictvím zvyšování nabídky peněz. Obrázek 3 ukazuje graf expanzivní monetární politiky. Osa y znázorňuje cenovou hladinu, osa x znázorňuje reálné HDP. V grafu vidíme znázorněn rovnovážný stav v bodě E, kde se agregátní nabídka střetává s agregátní poptávkou. V případě, že se křivka agregátní poptávka AD posune nahoru AD' , dojde i k posunu cenové hladiny, ke zvýšení cenové hladiny a ekonomika dosáhne krátkodobé rovnováhy v bodě F. Dlouhodobě se však dostane do bodu G, kdy je vyšší cenová hladina.

3.2.2 Restriktivní monetární politika

Obrázek 3 Restriktivní měnová politika

HOLMAN, Robert. *Ekonomie*, s.645

Restriktivní monetární politika probíhá za využití snižování nabídky peněz. Obrázek 4 ukazuje graf restriktivní politiky. Osy y a x jsou stejné, jako v případě obrázku 3, tedy osa y znázorňuje cenovou hladinu, osa x znázorňuje reálné HDP. Bod E znázorňuje rovnovážný stav agregátní nabídky a poptávky. V případě, že se křivka agregátní poptávky AD posune doleva a dolů AD'' , dojde ke snížení cenové hladiny a ekonomika dosáhne krátkodobé rovnováhy v bodě H. Při dlouhodobém působení se však vrátí k produktu potenciálnímu do bodu J, kdy je cenová hladina P_0 , tedy nižší než v původním rovnovážném stavu.

3.3 Cíle monetární politiky

Cíle monetární politiky můžeme rozdělit na zprostředkující cíle a konečné cíle. Zprostředkující cíle jsou cíle a úkony, díky kterým dosáhneme cílů konečných. Jsou to nástroje, kterými může centrální banka dosáhnout konečných cílů. Zprostředkující cíle jsou výše uvedené nástroje monetární politiky – přímé a nepřímé. Konečné cíle monetární politiky jsou nízká nezaměstnanost, snížení inflace a dobrá bilance zboží a služeb, jak je zobrazeno v obr 1.

3.3.1 Slučitelnost cílů monetární politiky

Zdali jsou cíle monetární politiky slučitelné, tedy zdali je schopná ekonomika splnit najednou všechny své konečné cíle, má návaznost na hlavní dva druhy monetární politiky. Jedná se o expanzivní a restriktivní měnovou politiku.

Expanzivní měnová politika zvyšuje peněžní zásobu a dále snižuje úrokovou míru. Taktéž snižuje spotřebu. Toto vede k nárůstu čistého vývozu. Tato expanzivní politika povede ke snížení nezaměstnanosti, zlepšení bilance zboží a služeb, ale naopak ke zvýšení inflace. Restriktivní monetární politika má opačný Restriktivní měnová politika funguje naopak. Restriktivní měnová politika vede ke zvýšení nezaměstnanosti, zhoršení bilance zboží a služeb a ke snížení inflace. Měnová politika tedy není schopná zajistit splnění všech tří cílů monetární politiky najednou.

3.4 ČNB

Česká národní banka vznikla 1.1.1993 po rozpadu Československé republiky. Česká měna, česká koruna, vznikla o měsíc později, tedy v únoru 1993. „*ČNB je centrální bankou České republiky, orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem a orgánem příslušným k řešení krize na finančním trhu. Je zřízena Ústavou České republiky a svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance.*“²² Česká národní banka je součástí velkého Evropského systému, který se nazývá Evropský systém centrálních bank. Česká národní banka se podílí na naplnění cílů a splnění úkolů, které Evropský systém centrálních bank má.

Česká národní banka je z hlediska zákona právnickou osobou, která zaujímá postavení veřejnoprávního subjektu. Bankovní rada je nejvyšší řídicí orgán České národní banky. Členové bankovní rady jsou guvernér, viceguvernéři a členové bankovní rady. Jmenuje je prezident České republiky na šest let. Dle Ústavy ČR je primárním cílem činnosti České národní banky zajištění a udržení cenové stability. Tím se rozumí trvale vytvářet podmínky pro udržitelný hospodářský růst a udržet nízko inflační prostředí. Jak již bylo zmíněno výše, pro dosažení těchto cílů je zapotřebí, aby banka byla nezávislá na vlivu vytvářeném politickým tlakem.²³

K realizaci zadaných cílů má Česká národní banka svěřené pravomoci jako například určování měnové politiky, řízení peněžního oběhu a vydávání nových bankovek a mincí. Česká národní banka dohlíží na platební styky, bankovní činnost, stará se o rozvoj a péči v rámci bankovního systému apod.²⁴ Česká národní banka taktéž vytváří různé statistiky, které se týkají měnových kurzů. Má velmi důležitou roli z hlediska zřizování nových bank a to tím, že má jako jediná pravomoc vydat oprávnění, aby subjekt mohl být bankou v rámci České republiky apod. Rovněž poskytuje bankovní služby státu a veřejnému sektoru například formou záruk, dále jsou u ní centralizovány účty, na které probíhají platby na veřejné sociální a zdravotní pojištění,

²² Dohled nad finančním trhem. In: [cnb.cz](https://www.cnb.cz/cs/dohled-financi-trh/index.html) [online]. [cit. 06.05.2019]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financi-trh/index.html>

²³ Tamtéž.

²⁴ ŽÁK, Milan. *Velká ekonomická encyklopedie*, s. 155-156

odvody daní podniků a osob, opačně pak jsou z těchto účtů vypláceny například důchody a dávky státní sociální podpory.

3.4.1 Úloha České národní banky

Česká národní banka má hlavní úlohu, a to udržet cenovou stabilitu. Česká republika není výjimkou z hlediska úlohy své centrální banky. Většina demokratických zemí má centrální banku se stejným hlavním cílem. Centrální banky jsou odpovědné za udržitelný ekonomický vývoj. Česká národní banka stejně jako jiné centrální banky se soustředí hlavně na cenovou stabilitu spotřebitelských cen. Neznamená to, že ceny zůstávají stále stejné, jedná se ale to, že cenový nárůst je pozvolný a mírný. Vždy pro určité období je vyhlášen inflační cíl. Aktuální inflační cíl jsou 2 %. Česká národní banka se vždy snažila dodržet a nyní tomu není jinak, aby se skutečná hodnota inflace nelišila od inflačního cíle o více než 1 %.

Z poznatků bylo vyzorováno, že inflace, která je vysoká a nestabilní, má negativní vliv na hospodářský růst. *„V důsledku vyšší proměnlivosti inflace se investoři orientují více na krátkodobé finanční investice (spekulační aktivity) a na zajišťování se proti inflaci, a naopak méně na investiční projekty v reálné ekonomice, které mají dlouhodobější horizont návratnosti. Nepředvídaná inflace způsobuje některé další ekonomické distorze, které v delším časovém horizontu snižují dlouhodobý růstový potenciál ekonomiky: redistribuuje důchod od věřitelů k dlužníkům, způsobuje deformace daňového systému a představuje skryté zatížení všech, kdo spoří a nejsou s to zabezpečit kupní sílu svých příjmů a úspor.“*²⁵

²⁵ Úloha měnové politiky. In: cnb.cz [online]. [cit. 06.05.2019]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/uloha/>

4 Obchod s měnami

Jedná se o obchodování v rámci měnových kurzů. Jedná se nákup jedné měny a prodeji té druhé. Na trhu s měnami je obrovské množství měn, což zajišťuje úroveň denní volatility. Vždy jsou na trhu měny, u kterých je jejich hodnota velmi pohyblivá. Jedná se o obchod na devizovém trhu.

4.1 Burza Forex

Burza Forex je jedna z možných burz, kde se dá obchodovat s měnami. Měny jsou zde oceněny v párech, tedy při nákupu jedné dochází k prodeji měny druhé. Jedná se tedy o měnové páry, které můžou být hlavní, křížové a exotické. „*Hlavní páry jsou tvořeny dolarem a některou ze sedmi dalších měn. Jedná se o EUR, GBP, CHF, JPY, CAD, AUD a NZD.*“²⁶ Křížové páry jsou páry, ve kterých není součástí páru dolar. Exotické páry jsou páry, které jsou tak, jako hlavní páry tvořeny dolarem, ale jako druhá měna není ani jedna z hlavních sedmi měn. Exotické páry jsou náročné na vysoké náklady na obchodování.

Obchod by měl být prováděn pouze v době, kdy lze očekávat, že jedna měna zvedne svou hodnotu vůči měně druhé. Burza Forex je burzou na devizovém trhu, kde se neobchoduje ani s akcemi a ani s obligacemi. Na této burze se směňují měny v rámci pohyblivého systému kurzů. Burza Forex nefunguje na jednom konkrétním místě, ale je v provozu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, v rámci sítě bank. Banky vytvářejí síť, tzv. mezibankovní trh. V rámci burzy Forex vznikli i forexoví brokeri.

Burza Forex je velmi oblíbená, její popularita stále roste, jelikož má spousty výhod. Jedna z nich je, jak již bylo zmíněno, 24hodinové obchodování, které nabízí možnost obchodování včetně víkendu, svátků a v noci. Na rozdíl od Burzy Forex většina ostatních burz obchoduje pouze od neděle odpoledne do pátku odpoledne. Burza Forex dále nabízí většinu obchodování bez poplatků. Brokeri jsou placeni v rámci spreadu, což je rozdíl v ceně za nákup a prodej měny. Dalším pozitivem je, že prodej akcií na krátko taktéž není omezen vzrůstem o jednu jednotku před prodejem. Burzu Forex taktéž není možné jen tak kontrolovat, je tak likvidní a má tolik uživatelů, že není možné ji kontrolovat pouze přes jednu banku nebo fond.

Burza Forex však nemá pouze výhody, má i své nevýhody. V rámci burzy neexistuje dostatečná regulace brokerů, kterých je obrovské množství a je i velmi těžké si tedy vybrat

²⁶FOREX - jak zbohatnout a nekrást: obchodování na měnových trzích, s. 20

vhodného, který bude splňovat požadavky případného investora. Ten tedy své finance vystavuje poměrně velkému riziku.

5 Analýza vybraných měnových kurzů

Tato kapitola se zaměřuje na analýzu měnových kurzů britské libry vůči euru, a také na měnový kurz amerického dolaru vůči euru. Další podkapitoly se zabývají politickou situací v USA a Velké Británii. Konkrétně se jedná o kandidaturu a prezidentské období prezidenta USA, Donalda Trumpa. Ve Velké Británii se jedná o zaměření na Brexit. Metodika spočívá v analýze a komparaci měnových kurzů s politickou situací v dané zemi. Zvolila jsem měny britskou libru a americký dolar z důvodu velmi zajímavého dění na politické scéně v obou zemích a předpokladu, že toto dění se podílí na vývoji kurzu měn. Analýza se zaměřuje na vývoj měnových kurzů v období 2016-2018 a to z důvodu, že v roce 2016 byly v USA prezidentské volby, které započaly tzv. Trumpovu éru, a taktéž se v tomto roce uskutečnilo referendum ve Spojeném království o vystoupení z Evropské unie. Zaměřuji se na situaci pouze do roku 2018, vzhledem k tomu, že není ještě ukončené celé roční období, které vždy v analýzách hodnotím.

5.1 Americký dolar USD

Tato podkapitola se věnuje americkému dolaru (USD – United States Dollar) a klíčovým politickým událostem týkající se zvolení a volebního období prezidenta Spojených států amerických – Donalda Trumpa. Americký dolar je státní měna Spojených států amerických, ale je taktéž státní měnou v dalších 29 státech. Stále napříč zeměkouli existují státy, které mají svou měnu pevně vázanou na americký dolar. Americký dolar je tedy nejpoužívanější měna na světě.

5.1.1 Historický vývoj měny

Název dolar je odvozen od jáchymovských tolarů. Ty se začaly razit v Jáchymově v roce 1519. Od té doby začínají vznikat tolary, kterými se platí různě po Evropě. Ke konci 16. století se začalo razit španělské peso, kterému Američané říkali španělský dolar. Tato španělská měna se dostala později až do Ameriky, kde z nich vzniká americký dolar. Americký dolar je měnou Spojených států amerických od roku 1792.

Přechod na americký dolar byl velmi jednoduchý, právě z důvodu, že obyvatelé Ameriky byli zvyklí vidět ceny ve španělských dolarech. Jeden španělský dolar byl označován jako peso de 8 reales. Tedy jeden španělský dolar měl hodnotu osmi španělských stříbrných reálů. Na podnět Thomase Jeffersona, který považoval dělení peněz na osm částí velmi nepraktické, Kongres převzal desetinný systém. V rámci nového dělení měny, se jeden dolar dělil 100 centů.

Ministerstvo financí Spojených států vyrábí americkou měnu prostřednictvím dvou úřadů. Úřad pro rytí a tisk navrhuje a tiskne papírové bankovky. Mincovna USA vyrábí mince. Úřad i mincovna zasílají hotové mince a bankovky do federální rezervy. Federální rezervní systém uvádí měnu do oběhu a také z oběhu opotřebované mince a bankovky stahuje a likviduje.

Od počátku sedmdesátých let byly všechny americké bankovky Federální rezervní měnou. Před tímto obdobím se využívaly jiné například stříbrné certifikáty, zlaté certifikáty apod. Dnešní bankovky měří 15,6 cm na 6,6 cm. Tato velikost je od roku 1929. Původně byly bankovky větší. Taktéž je rozdíl v nominální hodnotě bankovek, které se vydávají nyní, a které se vydávaly v minulosti. V současné době se používají bankovky v hodnotě \$1, \$2, \$5, \$10, \$20, \$50 a \$100. V minulosti byly rovněž bankovky vydávány \$500, \$1 000, \$5 000 a \$10 000. Bankovka o nejvyšší hodnotě, která kdy byla vydána, měla hodnotu \$100 000. Ta byla využívána bankami k převodu velkých částek.

Americké bankovky mají na přední straně portréty prezidentů a dalších důležitých osobností, které sloužili zemi. Na zadní straně bankovek jsou vyobrazeny symboly a události z historie Spojených států amerických. Například první americký prezident, George Washington, je na přední straně \$1 bankovky. Na rubu je velká pečeť Spojených států amerických.

Od roku 1794 vydávaly Spojené státy dolarové mince. Ty první byly vyrobeny ze stříbra. Zlaté dolary byly poprvé vyrobeny v roce 1849. Na přední straně stříbrných i zlatých mincí je vyobrazena ženská postava znázorňující svobodu. Dnes americká mincovna vydává stříbrné a zlaté mince pro investory a sběratele. Nejsou tedy v běžném oběhu, na běžných obchodních transakcích, kterými jsou například platby v kamenných obchodech se nepodílí.

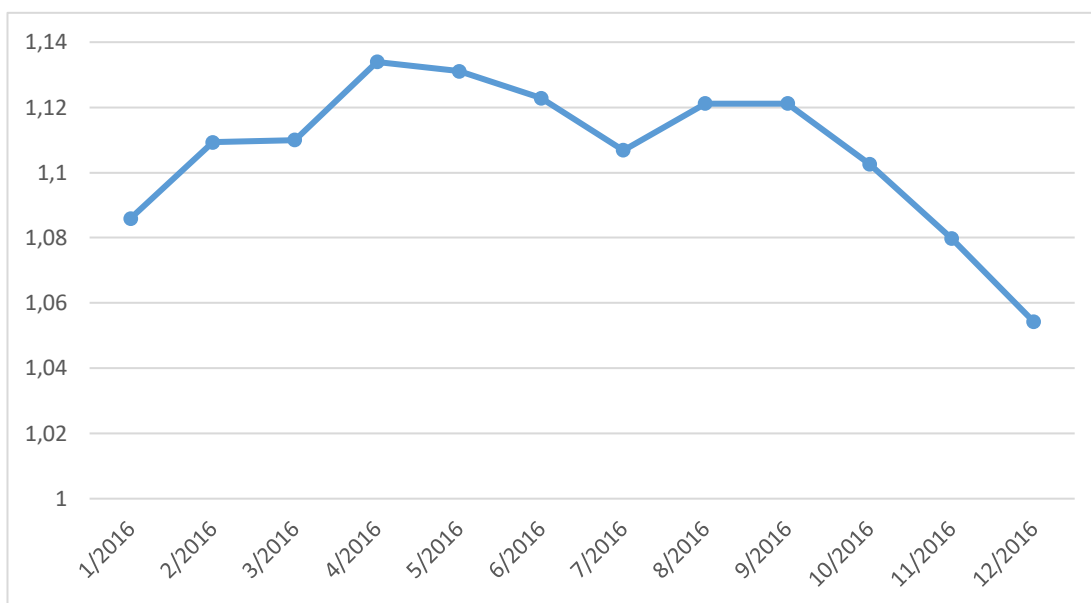
V roce 1971 Spojené státy vydaly mince složené z mědi a niklu. Byl na nich vyobrazen prezident Dwight D. Eisenhower. Další mince se stejným složením měly hodnotu \$1 a byla na nich vyobrazena Susan B. Anthonyová, která vedla kampaň za ženská práva. Mince byly raženy od roku 1979 do 1981 a opět v roce 1999.

V roce 2000 Spojené státy vydaly zlatou \$1 minci zachycující Sacagawea. Původní Američanku, indiánku, která dělala průvodkyni při expedici Lewise a Clarka v letech 1804–1806. Mince má vrstvy z mědi, zinku, manganu a niklu.

5.1.2 Vývoj měnového kurzu EUR/USD v letech 2016–2018

Tato podkapitola se zaměřuje na vývoj měnového kurzu dolaru vůči euru od roku 2016 do roku 2018. Zaměřuje se na toto období z důvodu prezidentských voleb v USA, které probíhaly v roce 2016. Grafy zachycují pouze průměrné měsíční hodnoty.

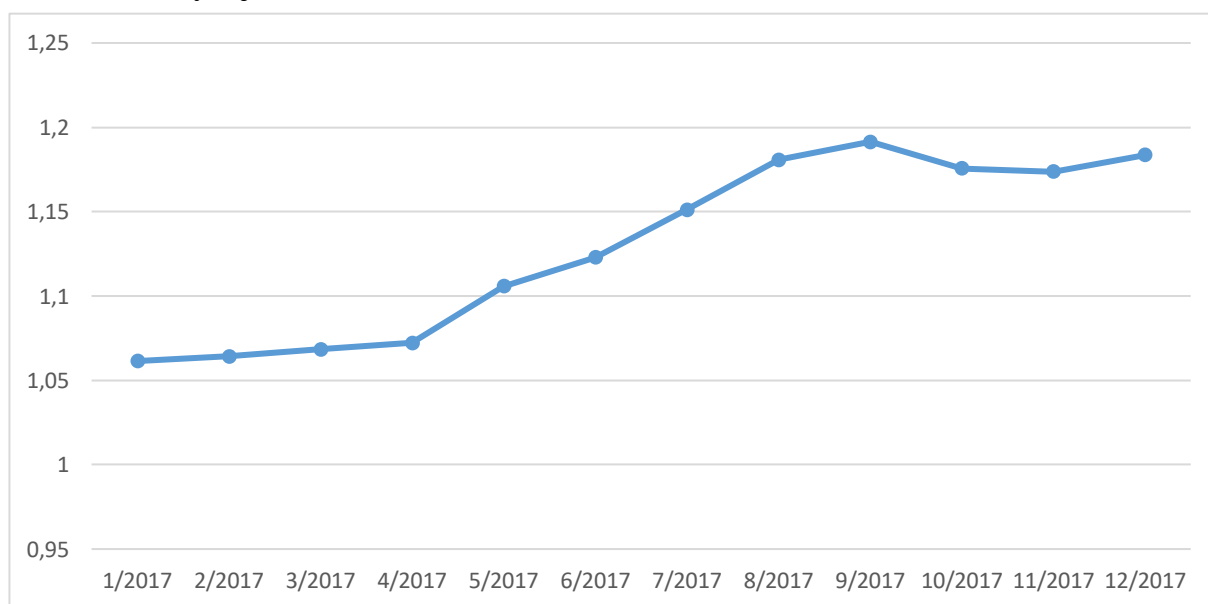
Graf 1 Vývoj měnového kurzu USD/EUR v roce 2016

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

V grafu 1 můžeme vidět vývoj měnového kurzu dolaru vůči euru za rok 2016. Osa x znázorňuje daný měsíc v tomto roce a na ose y jsou uvedeny průměrná hodnota 1EUR v daném měsíci. Jak můžeme vidět od ledna do dubna daného roku došlo k mírné deprecii měny, kdy dolar oslabil vůči euru. Poté od dubna do července začala měna mírně sílit. V srpnu a září byla průměrná hodnota ustálena na 1,12 USD/EUR. Od září až do konce roku, měla měna tendenci sílit až do takové úrovně, kdy hodnota 1EUR v dolarech byla nižší než začátku roku. V lednu začínala hodnota na 1,086 USD/EUR, v prosinci téhož roku byla hodnota 1 eura snížena na 1,054 USD.

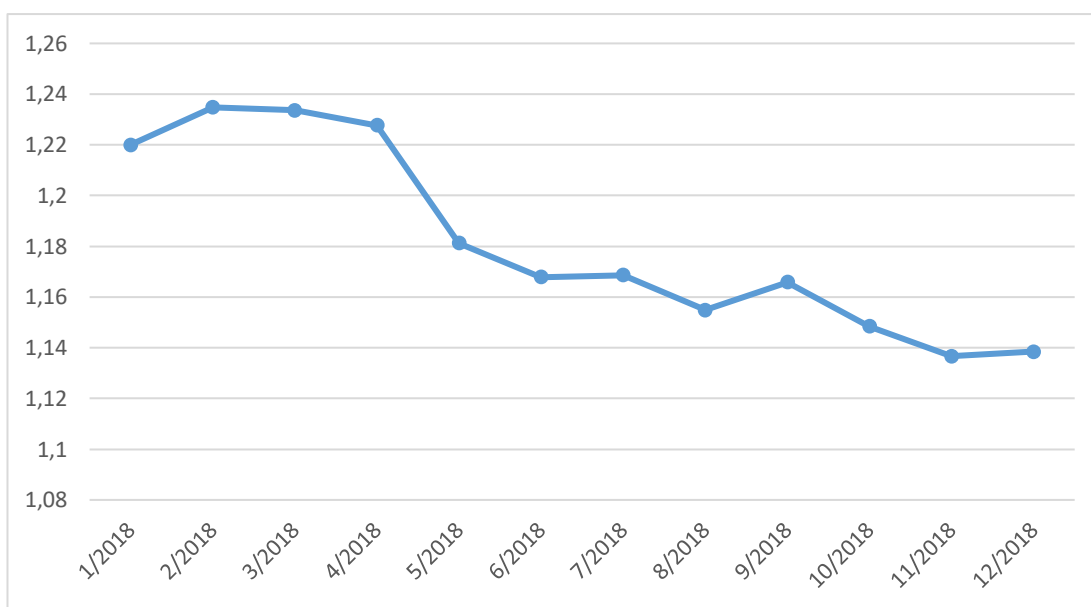
Graf 2 Vývoj měnového kurzu USD/EUR v roce 2017

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

I když jsem z grafu 1 zjistila, že měna začala ke konci roku 2016 posilovat, bohužel v roce 2017 měla měna spíše tendenci oslabovat vůči euru. Nejsilnější byla měna na začátku roku v lednu, kdy směnný kurz byl 1,061 USD/EUR. Do dubna měna pouze mírně oslabovala, poté však bylo oslabení velmi rychlé. Od dubna do září měna oslabila z 1,072 USD/EUR až na 1,191 USD/EUR. V měsíci září byla měna nejslabší za celý rok.

Graf 3 Vývoj měnového kurzu USD/EUR v roce 2018

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

I když v roce 2017 měla měna oslabující tendenci, v roce 2018 již začíná měna posilovat, jak již ukazuje graf 3. Není to rapidní posílení měny, které by mělo konstantní tendenci, jelikož má na začátku roku měna ještě mírně oslabovala, a to samé i v průběhu roku. V únoru byla měna nejslabší, kdy byla hodnota 1,235 USD/EUR. Naopak nejsilnější měnový kurz byl v listopadu, 1,137 USD/EUR.

5.1.3 Vývoj politické situace od zvolení prezidenta Donalda Trumpa

Prezident Donald John Trump je 45. prezidentem Spojených států amerických. Byl jmenován do funkce 20. ledna 2017. Je to podnikatel, člen Republikánské strany a nejstarší prezident USA, jmenován do funkce byl ve věku 70 let. Jako viceprezident byl jmenován Mike Pence. Je nástupce Baracka Obamy. I když je oficiálně prezidentem od roku 2017, volby probíhaly 8. listopadu 2016.

Od svého zvolení se potýká s velkým nesouhlasem nejen z řad široké veřejnosti. Velice brzy a to už volebními výsledky vzbudil velmi negativní ohlas. V polovině prosince jsou výsledky voleb napadeny americkými zpravodajskými agenturami, které tvrdí, že Rusko intervenovalo ve volbách, aby pomohly zvítězit Donaldu Trumpovi. Tato tvrzení budoucí

prezident odmítá a nazývá je směšnými. Je to první známka budoucích velmi napjatých vztahů mezi novým americkým prezidentem a zpravodajskými agenturami, které budou pod jeho správou.

6. ledna 2017 vydává ředitel národní rozvědky odtajněnou zprávu, kde se všechny tři americké agentury, a to Ústřední zpravodajská služba, Federální úřad pro vyšetřování i Národní bezpečnostní agentura, shodují s hodnocením, že prezident Ruska, Vladimir Putin, dával přednost nově zvolenému prezidentu oproti druhému kandidátovi, Hilary Clintonové, a aktivně usiloval o jeho zvolení tím, že druhého kandidáta zdiskredituje. Donald Trump na toto tvrzení reaguje odmítavě, a tvrdí, že s Ruskem nemá nic společného.

I přes všechny tyto problémy v rámci voleb a zkoumání validity voleb, byl 20. ledna 2017 Donald Trump slavnostně jmenován prezidentem Spojených států amerických. Funkční období prezidenta USA je 4leté a prezident může být zvolen pouze na dvě funkční období. Další volby jsou naplánovány na 3. listopadu 2020 a stávající prezident bude opětovně kandidovat.

Funkční období stávajícího prezidenta je spjato se spousty zásadních změn ve fungování Spojených států amerických. Tyto změny se netýkají pouze občanů USA a sousedních zemí, ale v podstatě se dotýkají všech ostatních zemí po světě. Výkonná nařízení prezidenta jsou velmi diskutovanými tématy širokou veřejností. Níže uvádím alespoň některé ze závažných a velmi diskutovaných nařízení a zákonů, které nový prezident vydal. K zamyšlení je zajímavá a podstatná prezidentova maximální angažovanost na sociálních médiích, konkrétně na Twitteru, kde se velmi často vyjadřuje k vydaným nařízením, či určitým spekulacím a nařknutím.

Ihned po svém nástupu do funkce nový prezident vydal výkonné nařízení o minimalizaci finančních nákladů spojených s programem Obamacare. Tzv. Obamacare, oficiálně Zákon o ochraně pacientů a dostupné péči, je program, který má za cíl dostupnou zdravotní péče i pro chudší vrstvy občanů. Tuto zdravotní reformu vydal jeho předchůdce, exprezident Barack Obama. Toto však nebyl jediný exekutivní příkaz, který nový prezident vydal téměř okamžitě po svém jmenování. Dne 23. ledna 2017 odcházejí Spojené státy z trans-pacifického partnerství (TPP). O dva dny později, 25. ledna 2017, je vydán exekutivní příkaz s cílem zlepšit ochranu hranic USA. Jednalo se o příkaz na další výstavbu zdi na hranici s Mexikem. Účelem tohoto příkazu je nasměrovat výkonné útvary a agentury na použití všech zákonných prostředků k zajištění jižní hranice země, aby se zabránilo dalšímu nedovolenému přistěhovalectví do Spojených států, a rychle navrátit nelegální cizince zpět do jejich země. Bezpečnost hranic je kriticky důležitá pro národní bezpečnost Spojených států. Cizinci, kteří nezákonně vstupují do země bez kontroly a přijetí představují významnou hrozbu pro národní bezpečnost

a veřejnou bezpečnost. Tento exekutivní příkaz byl reakcí na nedávný vzestup nelegálního přistěhovalectví na jižní hranici s Mexikem.

Pro zajištění bezpečnosti země byl vydán další exekutivní příkaz, který se týkal zastavení přistěhovalství, a to ze sedmi převážně muslimských zemí. To platí zejména pro cizince, kteří se podílejí na trestním jednání ve Spojených státech.

Dalšími důležitými změnami a exekutivními příkazy z roku 2017, které je nutné zmínit, je například uvalení sankcí na Irán, které byly uvaleny za test balistické rakety. Zajímavou a zároveň kontroverzní událostí je návštěva prezidenta ve stanici Fox News, kde má rozhovor s redaktorem Báillym O'Reillym. Při jeho komentáři došlo k obhajobě ruského prezidenta Vladimira Putina, za kterou sklidil obrovskou vlnu kritiky. Když tento redaktor popisuje Vladimira Putina jako "vraha", odpovídá pan prezident takto: "je tu spousta vrahů." Máme spoustu vrahů. Myslel jste si, že naše země je tak nevinná?"²⁷ V dubnu prezident zahájil útok na vojenskou základnu v Sýrii. Útok byl reakcí na použití chemických zbraní syrským prezidentem Basharem al-Assadem.

V červenci prezident Trump oznamuje na Twitteru zákaz trans genderových lidí sloužících v armádě. Jeho výrok budí vlnu kritiky. Jeho mediální obraz se nezlepšil ani po podpoření návrhu Republikánské strany o snížení počtu nových legální imigrantů. V srpnu se potýká USA s velmi napjatými vztahy se Severní Koreou.

V září prezident vyhlašuje plány na ukončení vlády bývalého prezidenta, konkrétně jeho Obamacare, a požaduje po Kongresu, aby přišly s náhradní alternativou. Ke konci roku, konkrétně 6. prosince 2017, USA uznává Jeruzalém jako hlavní město státu Izrael. Spojené státy americké jsou tedy úplně první zemí, která takto učinila. Zároveň se rozhodl americké velvyslanectví přemístit z Tel Avivu do hlavního města. Před koncem roku podepsal prezident zákon o daňové reformě, která obrovsky změnila daňové podmínky pro soukromé osoby a firmy. Byly sníženy daně z příjmu právnických osob, konkrétně z 35 % na 21 %. Úspory na daních z příjmů mají taktéž i fyzické osoby se středními až vysokými příjmy.

Ani rok 2018 nebyl o nic méně bohatý na reformy, kontroverzní výroky a skandály. Skandál se objevil ihned v únoru, kdy Michael D. Cohen, dlouholetý osobní právník pana prezidenta, řekl, že zaplatil \$130 000 z vlastní kapsy Stormy Daniels, pornografické herečce, která tvrdila, že měla poměr s panem Trumpem před jeho zvolením. V břenu je pořádán ve Washingtonu pochod Pro naše životy. Jedná se o jeden ze stovek protestů, které se konají po celém světě. Tato demonstrace podporuje legislativu, která by zabránila násilí spojenému

²⁷ Rozhovor ze záznamu Fox News, volný překlad „There are a lot of killers. We've got a lot of killers. What, you think our country is so innocent?“

se zbraněmi ve Spojených státech. Protestující požadují kontrolu všech prodejí zbraní, zvýšení věkové hranice pro vlastnění zbraně na 21 let, zákaz prodeje velkokapacitních zbraní a obnovení federálního zákazu zbraní z roku 1994. Jedná se o zákaz prodeje poloautomatických zbraní, které se klasifikují do útočných zbraní, civilistům.

V květnu byla přijata imigrační politika nulové tolerance, což způsobilo vynucené oddělení přistěhovaleckých rodin na hranicích. V červenci se prezident zúčastnil summitu NATO v Bruselu. Po proběhlém summitu navštívil i jiné země, například Velkou Británii, kde se setkal jak s královnou Alžbětou II. A také s premiérkou Velké Británie, Theresou Mayovou. Poté se setkal s ruským prezidentem. Média nad touto cestou byla velmi skeptická a panovala obava, že se prezident více politicky sblíží s Ruskem a že tato návštěva bude mít negativní dopad na západní spojence USA a jejich zájmy.

V druhé polovině roku, kdy pan prezident mluvil na veřejnosti ve státech, které tvoří hranici USA, mluvil o dobrých ekonomických ukazatelích během svého funkčního období a zaměřoval se na problematiku imigrace do USA ze států Střední Ameriky přes Mexiko. Situace se začala vyostřovat a prezident zaslal vojenské jednotky na hranici s Mexikem. Tyto vojenské jednotky mají zabezpečovat hranice a hlídat ilegální uprchlíky. Závěrem lze říci, že vláda prezidenta Trumpa je plná velmi kontroverzních rozhodnutí a událostí, jejichž důsledky jsou pociťovány obyvateli napříč nejen Spojenými státy, ale celým světem.

5.1.4 Komparativní analýza vlivu politické situace na měnový kurz

V této podkapitole se budu věnovat komparativní analýze měnového kurzu a politické situaci v USA. Zkoumám, zdali má politický vývoj, tedy kontroverzní kroky prezidenta a jeho administrativy v této zemi vliv na měnový kurz.

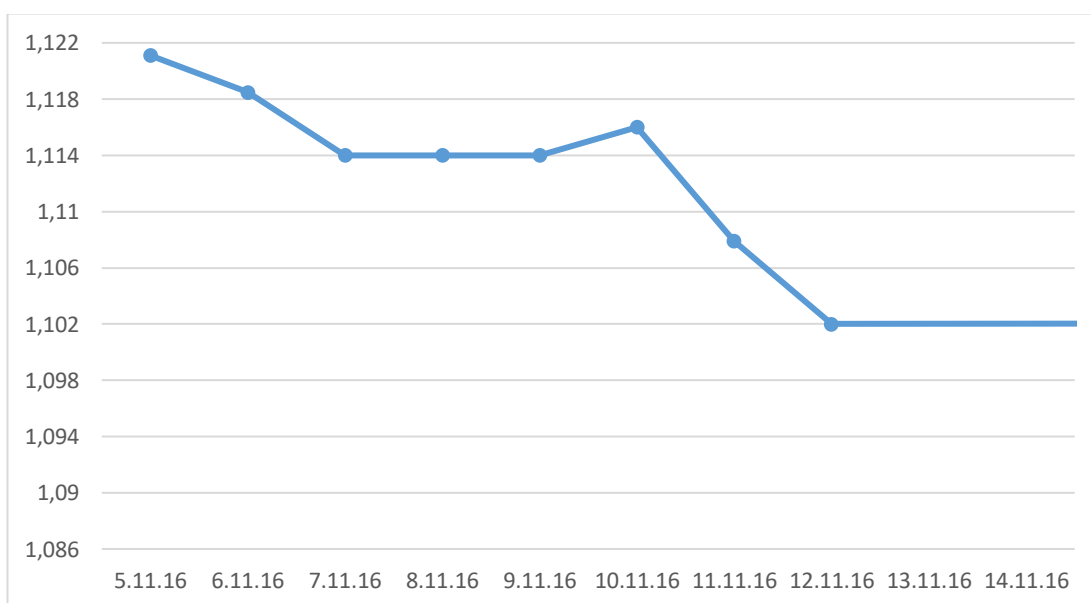
V tabulce 1 jsou uvedeny hodnoty ve vývoji měny z roku 2016, kdy byl ke konci roku zvolen novým prezidentem Donald John Trump.

Tabulka 1 Vývoj měnového kurzu za rok 2016

Měsíc/rok	Kurz EUR/USD
1/2016	1,085965
2/2016	1,109295
3/2016	1,109967
4/2016	1,133919
5/2016	1,131109
6/2016	1,122891
7/2016	1,106852
8/2016	1,121174
9/2016	1,121209
10/2016	1,102605
11/2016	1,079895
12/2016	1,054290

(zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování)

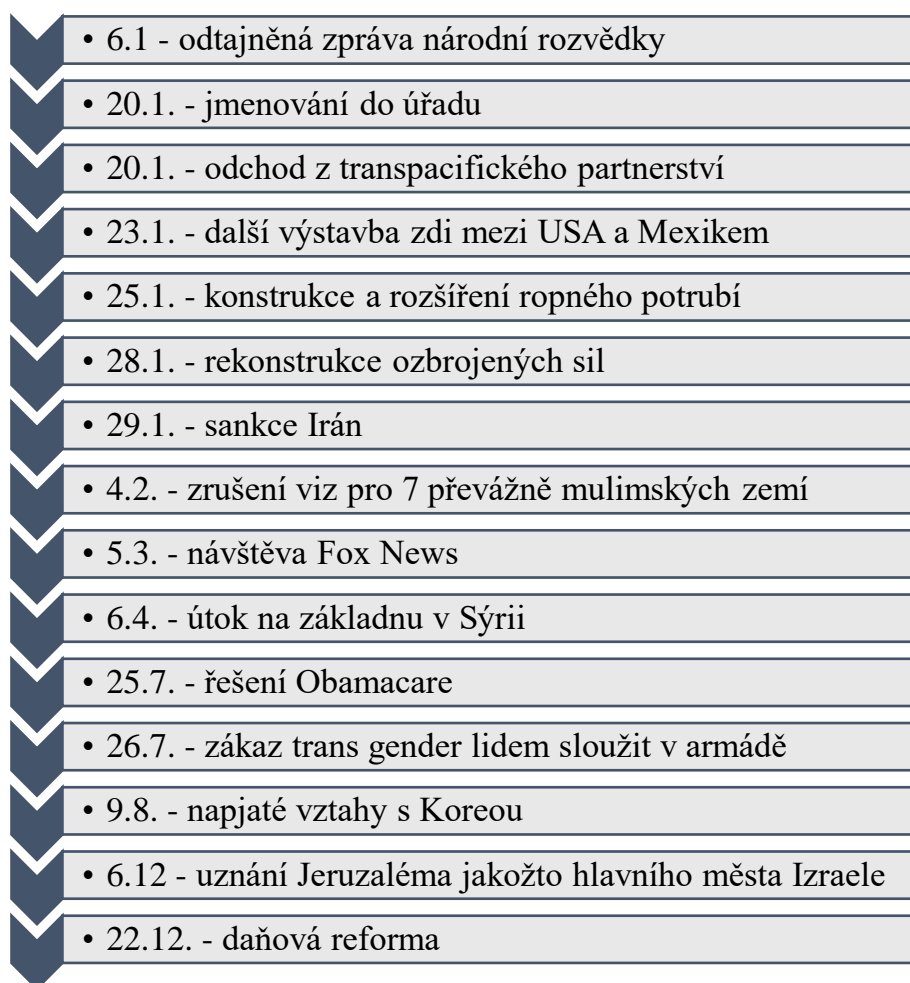
I přes kolísavost v měnovém kurzu a viditelném oslabení měny, a to hlavně v první polovině roku 2016, je jasné, že ačkoliv byly prezidentské volby USA velmi kontroverzním tématem, tak přesto od října měna vůči euru posiluje. Jak je patrné z grafu 4, ani po volbě prezidenta nedocházelo k nějakému rapidnímu poklesu hodnoty dolaru, a tedy k jejímu oslabení. Naopak dle grafu vidíme, že kromě 10. listopadu 2016, má měna tendenci posilovat.

Tabulka 2 Vývoj měnového kurzu EUR/USD v době voleb, listopad 2016

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

Až do konce roku 2016, kdy je již ustanoven nový prezident, má měna tendenci sílit. Jelikož měna převážně za tento rok slábla a až těsně před volbami začala sílit, což pokračuje i po volbách, můžeme předpokládat, že samotné volby, ať již byly jakkoliv kontroverzní, měli na měnový kurz spíše pozitivní vliv.

Níže můžeme vidět důležité politické milníky v roce 2017. Jelikož reforem a skandálů spojených s prezidentem Trumpem je spousta, vybrala jsem pouze zásadní a zajímavá fakta.

-
- 6.1 - odtajněná zpráva národní rozvědky
 - 20.1. - jmenování do úřadu
 - 20.1. - odchod z transpacifického partnerství
 - 23.1. - další výstavba zdi mezi USA a Mexikem
 - 25.1. - konstrukce a rozšíření ropného potrubí
 - 28.1. - rekonstrukce ozbrojených sil
 - 29.1. - sankce Irán
 - 4.2. - zrušení viz pro 7 převážně mulimských zemí
 - 5.3. - návštěva Fox News
 - 6.4. - útok na základnu v Sýrii
 - 25.7. - řešení Obamacare
 - 26.7. - zákaz trans gender lidem sloužit v armádě
 - 9.8. - napjaté vztahy s Koreou
 - 6.12 - uznání Jeruzaléma jakožto hlavního města Izraele
 - 22.12. - daňová reforma

V tabulce 3 je možné vidět vývoj měnových kurzů v rámci vybraných období v roce 2017. Jedná se o vybraná období dle výše zmíněných milníků. Dle této tabulky jsem schopna porovnat návaznost politické situace a měnového kurzu, pokud nějaká je a v jaké míře.

Tabulka 3 Vývoj měnového kurzu EUR/USD rok 2017 ve vybraných obdobích

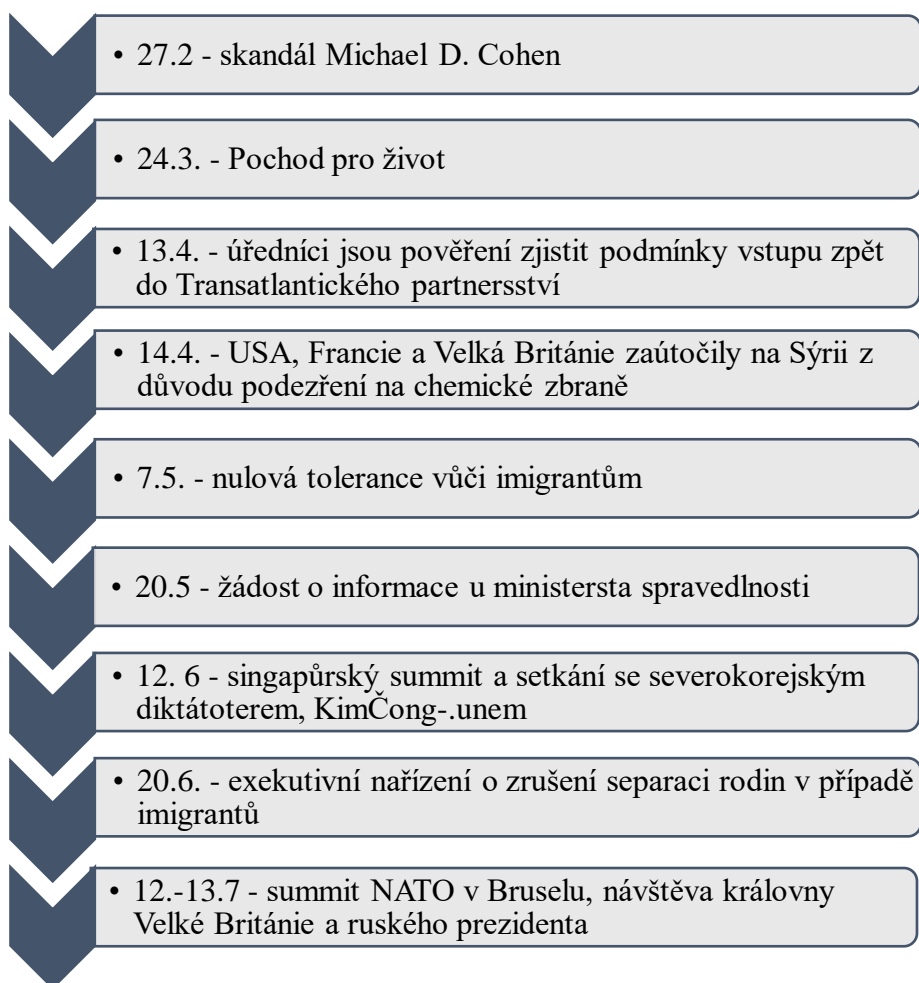
Datum	Kurz EUR/USD	Datum	Kurz EUR/USD	Datum	Kurz EUR/USD
4.1.17	1,0437	29.1.17	1,0681	24.7.17	1,1648
5.1.17	1,0501	30.1.17	1,0630	25.7.17	1,1694
6.1.17	1,0589	2.2.17	1,0808	26.7.17	1,1644
7.1.17	1,0589	3.2.17	1,0741	27.7.17	1,1694
8.1.17	1,0589	4.2.17	1,0741	7.8.17	1,1797
19.1.17	1,0668	5.2.17	1,0741	8.8.17	1,1814
20.1.17	1,0632	3.3.17	1,0565	9.8.17	1,1731
21.1.17	1,0632	4.3.17	1,0565	10.8.17	1,1732
22.1.17	1,0632	5.3.17	1,0565	4.12.17	1,1865
23.1.17	1,0715	6.3.17	1,0592	5.12.17	1,1847
24.1.17	1,0748	4.4.17	1,0651	6.12.17	1,1817
25.1.17	1,0743	5.4.17	1,0678	7.12.17	1,1786
26.1.17	1,0700	6.4.17	1,0666	21.12.17	1,1859
27.1.17	1,0681	7.4.17	1,0630	22.12.17	1,1853
28.1.17	1,0681	23.7.17	1,1642	23.12.17	1,1853

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

V případě, že srovnám tabulku s milníky a jejich daty je patrné, že v tomto roce docházelo k depreciaci měny. Měna opravdu slábla. Pokud se zaměříme na konkrétní data politických milníků, vidíme, že v době okolo po vypuštění zprávy národní rozvědky měnový kurz stagnuje a drží si po dobu tří dnů stejnou hodnotu. To samé se děje v případě zaměření na druhý a třetí milník – jmenování Donalda Trumpa prezidentem USA a odchod z Transpacifického společenství. Na konci ledna začíná měna mírně sílit. To se děje den po tom, co byl vydán exekutivní příkaz na stavbu další zdi mezi Mexikem a USA. Co se týče ostatních událostí, měna poté začíná oslabovat. Oslabení je konstantní od začátku února až po duben. Nejsou zde viditelné žádné náhlé změny, které by naznačovaly důvod takového to měnového kurzu danou politickou situace. Zajímavostí je, že ve čtyřech případech, kdy jsem analyzovala konkrétní datum události s měnovým kurzem, měnový kurz stagnoval a byl po dobu tří dnů stále stejný. Jedná se o data 6.- 8.1.2017, kdy byla odtajněna zpráva národní rozvědky. Další data jsou 20.- 22.1.2017, kdy byl jmenován prezident a odchod země z Transpacifického partnerství. Stejný případ jsou i data 3.- 5.2.2017 a 3.- 5.3.2017. V tomto případě se jedná o zrušení víz pro

7 převážně muslimských zemí a rozhovor na stanici Fox News. Až do konce našeho sledovaného období nejsou viditelné nějaké razantní výkyvy v rámci měnového kurzu. Graf 2 vyobrazuje celkový průměrný měnový kurz v průběhu celého roku 2017, kde je možné vidět oslabování měny v průběhu roku.

Dalšími námi sledovanými milníky jsou zajímavé a důležité reformy a situace v průběhu roku 2018.

Níže jsem opět vytvořila tabulku, která popisuje měnový kurz okolo data daného milníku. Komparace bude stejná jakožto u roku 2017.

Tabulka 4 Vývoj měnového kurzu EUR/USD rok 2018 ve vybraných obdobích

Datum	Kurz EUR/USD	Datum	Kurz EUR/USD	Datum	Kurz EUR/USD
25.2.18	1,2299	16.4.18	1,2370	13.6.18	1,1764
26.2.18	1,2320	5.5.18	1,1969	14.6.18	1,1730
27.2.18	1,2301	6.5.18	1,1969	18.6.18	1,1613
28.2.18	1,2214	7.5.18	1,1902	19.6.18	1,1534
22.3.18	1,2316	8.5.18	1,1870	20.6.18	1,1578
23.3.18	1,2346	18.5.18	1,1781	21.6.18	1,1538
24.3.18	1,2346	19.5.18	1,1781	22.6.18	1,1648
25.3.18	1,2346	20.5.18	1,1781	10.7.18	1,1713
11.4.18	1,2384	21.5.18	1,1759	11.7.18	1,1735
12.4.18	1,2323	22.5.18	1,1794	12.7.18	1,1658
13.4.18	1,2317	10.6.18	1,1754	13.7.18	1,1643
14.4.18	1,2317	11.6.18	1,1790	14.7.18	1,1643
15.4.18	1,2317	12.6.18	1,1788	15.7.18	1,1643

Zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

Na základě tabulky a výše uvedených milníků jsou analyzovány patrné mírné výkyvy v měnovém kurzu. Už před skandálem Michaela D. Cohena, který byl právníkem Donalda Trumpa, měl měnový kurz tendenci oslabovat, a ani poté tomu nebylo jinak. Znovu zde vidíme, že v některé dny byl měnový kurz stagnující. I zde jsou to dny, které jsme označily jako milníky. Například se jedná o vojenský útok na Sýrii. Zde hodnota měnového kurzu zůstává konstantní s hodnotou 1,2317 USD/ EUR. Tak se tomu děje i mezi 18.- 20.5.2018, kdy žádal prezident Trump ministerstvo spravedlnosti, aby se zabývalo tím, zdali v době jeho prezidentské kampaně, nebyl politicky infiltrován jeho volební tým složkou FBI. Tento stejný jev je možné vidět taktéž v době, kdy prezident Trump byl na návštěvě za ruským prezidentem a královnou Velké Británie. V tabulce můžeme dále pozorovat, že od prosazení nulové tolerance vůči imigrantům, měnový kurz sílí. Hodnota měny stoupá, a i přes mírnou stagnaci, například v červenci, hodnota této měny roste.

Lze tedy říci, že politická rozhodnutí, kontroverzní projevy a mimořádné situace, kterým čelí měnový kurz díky prezidentu Trumpovi a jeho administrativě, překvapivě ovlivňují vývoj dolaru jen nepatrně.

5.2 Britská libra

Tato podkapitola se zaměřuje na britskou libru (GBP – Great Britain Pound) a aktuálnímu nejdiskutovanějšímu politickému tématu, kterým je Brexit. Libra je státní měnou Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Taktéž známá jako šterlink. Libra původně označovala jednotku hmotnosti, teprve až později se začala využívat jako jednotka měny. Dnes existují tři měny, které jsou zcela pevně vázány na britskou libru. Jsou to měny využívány na Gibraltar, Falklandech, Svaté Heleně a na souostroví Tristan da Cunha a ostrově Ascension. Britská libra je nejstarší existující měna.

5.2.1 Historický vývoj měny

Britská libra má své kořeny v kontinentální Evropě v období Starověkého Říma. Slovo libra pochází z latinského slova „poundus“, v překladu váha. Libra byla zúčtovací měnová jednotka v Anglosaské Anglii. Jedna libra se rovnala 1 libře stříbra. Později se z ní stala dnešní britská měna. V roce 928, první anglický král, Athelstan, přijal libru jako svou státní měnu. Začal razit tyto mince po celé zemi, aby podpořil rostoucí národ. V té době si za 1 libru bylo možné koupit 15 krav.

První centy se razili z čistého a kvalitního stříbra. Nicméně v roce 1158, byly představeny králem Henrym II nové mince, které byly raženy z 0.925 stříbra. Jedná se kov, který je z 92,5 % stříbro. Dnes je toto stříbro známé jako Sterling Silver. Toto stříbro je tvrdší než stříbro čisté.

Centrální banka Anglie (Bank of England) byla založena roku 1694. O rok později byla založena centrální banka Skotska (Bank of Scotland). Obě dvě tyto banky začaly kromě mincí, které již byly raženy, jak je zmíněno výše, vydávat papírové bankovky. Skotská libra měla kdysi stejnou hodnotu jako britská libra. Bohužel skotská libra utrpěla v 17. století velkou devalvaci a měnový kurz se zafixoval na 12 skotských liber za 1 šterlink.

V roce 1707 se anglické království a skotské království spojily a tvoří království Velké Británie a přijaly jednotkou měnu, britskou libru (šterlink). V roce 1717 byla definována hodnota libry z hlediska zlata. Sir Isaac Newton, jako správce mincovny, nastavil cenu zlata na £4,25 za kvalitní unci (nyní hodnota unce - 28,3495231 gramů), která trvala 200 let, s výjimkou Napoleonských válek, kdy byly pozastaveny zlaté hotovostní platby.

V roce 1801 byla Velká Británie a Irské království sjednoceno a tvoří Spojené království Velké Británie a Irska. Irská libra však nadále existovala a nebyla nahrazena britskou librou až do ledna 1826. Měnový kurz byl stanoven 13 irských liber za 12 britských liber.

V roce 1816 byl zlatý standard oficiálně přijat ve Velké Británii. Zlatý standard byl pozastaven po vypuknutí 1. světové válce. Před 1. světovou válkou měla Velká Británie jednu z nejsilnějších světových ekonomik, která držela 40 % světových zahraničních investic.

Během své dlouhé historie prošla měna Spojeného království mnoha změnami. Nyní existují mince v hodnotě 1pence, 2pence, 5pence, 10pence, 20pence, 50pence a £1, a mají na přední straně téměř jednotný design královny Alžběty II. Bankovky mají taktéž na přední straně vyobrazenou královnu Alžbětu. Na druhé straně mají vždy slavnou historickou postavu. Například, jak můžeme vidět na obrázku, na kterém je bankovka v hodnotě 5 liber má na zadní straně obrázek Elizabeth Fry, která bojovala o lepší životní podmínky pro ženy v evropských věznicích.

Obrázek 4 Bankovka v hodnotě 5 liber

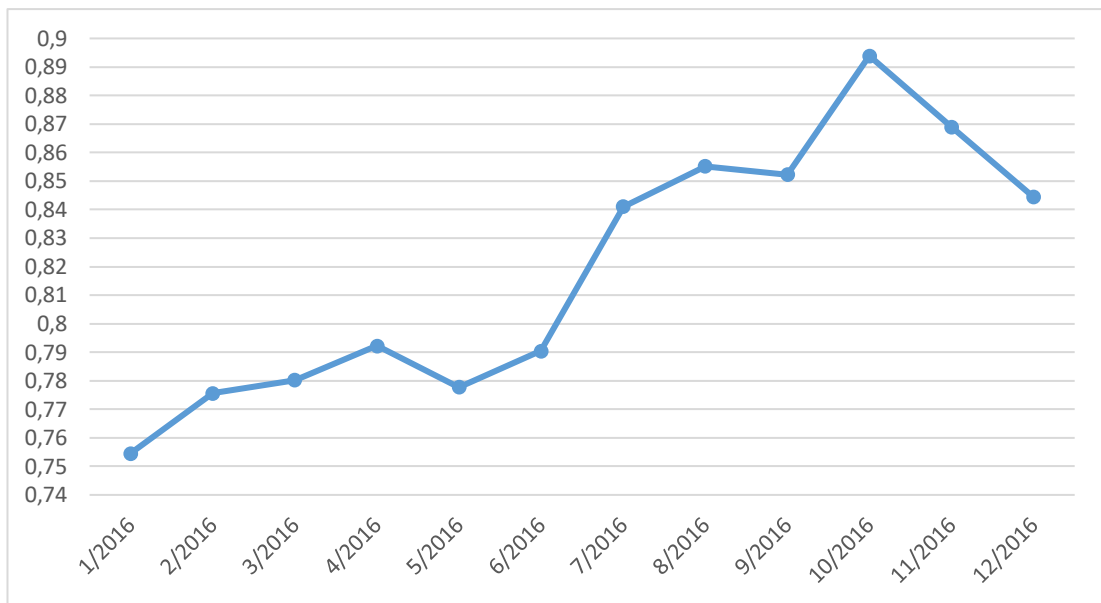

Zdroj: <http://pravnomundo.com.br/entendendo-as-moedas-e-notas-da-libra-esterlina/>

5.2.2 Vývoj měnového kurzu GBP/EUR v letech 2016-2018

Tato podkapitola se zaměřuje na vývoj měnového kurzu libry vůči euru od roku 2016 do roku 2018. Zaměřuje se na toto období z důvodu uskutečnění referenda o vystoupení Velké Británie z Evropské Unie (EU) v roce 2016. Níže uvedené grafy zachycují pouze průměrné měsíční hodnoty v průběhu sledovaných let.

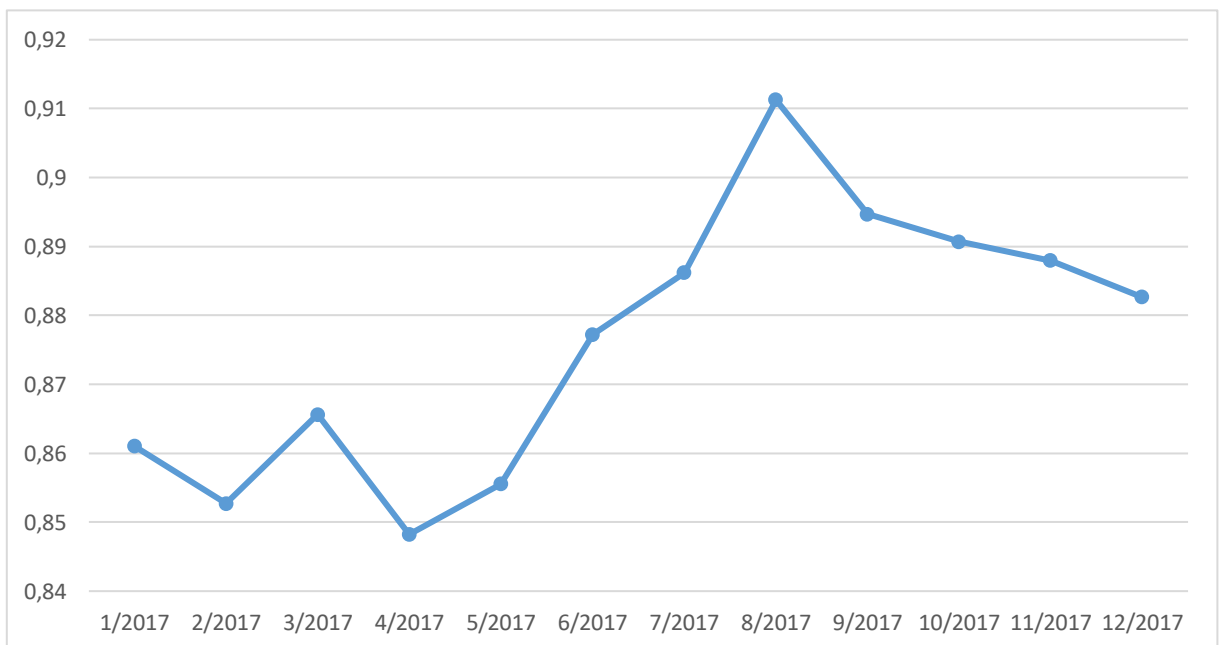
Graf 4 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2016

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

V grafu 4 můžeme vidět vývoj měnového kurzu libry vůči euro v průběhu roku 2016. Osa x znázorňuje daný měsíc v tomto roce a na ose y je vždy uvedena průměrná hodnota 1 EUR vyjádřena v GBP v daném měsíci. Na grafu vidíme, že hodnota měny měla klesavou tendenci a euro vůči libře mírně posilovalo. V roce 2016 má libra spíše tendenci oslabovat vůči euro. Libra oslabila vcelku výrazně. Měna oslabila z 0,755 GBP za euro na 0,894 GBP za euro. V říjnu začala měna mírně posilovat, přičemž v listopadu a prosinci opět hodnota klesla.

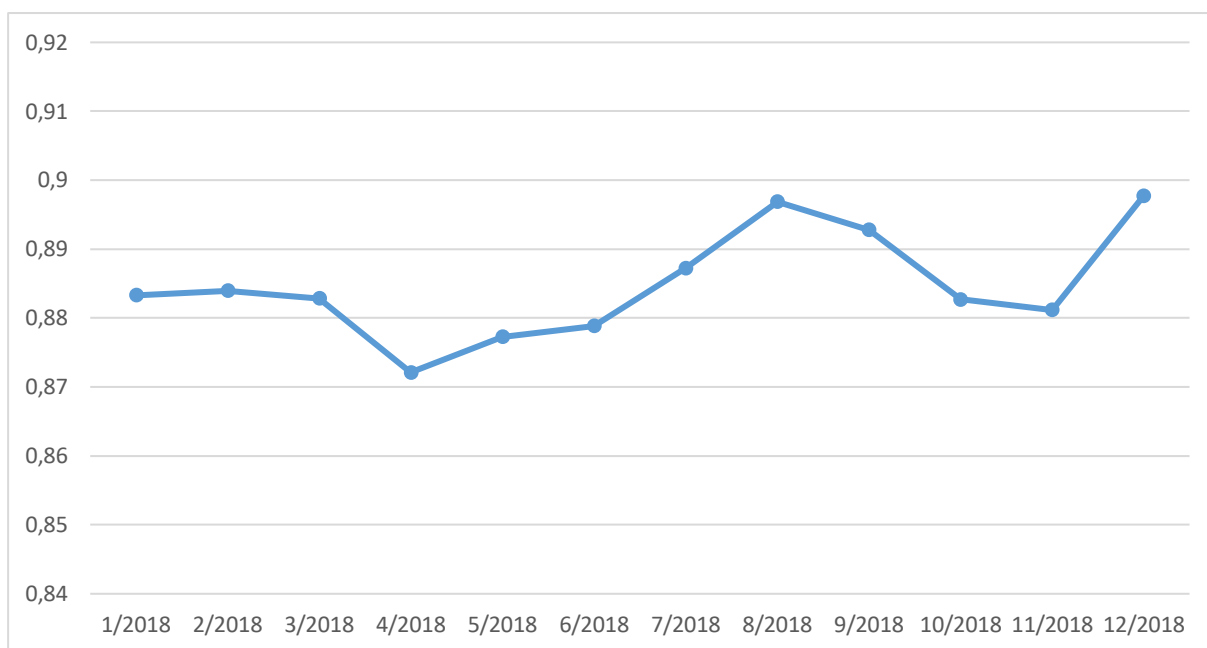
Graf 5 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2017

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

I když na konci roku 2016 měna začala mít sílící tendenci, v dubnu 2017 má libra tendenci znovu oslabovat vůči euru. Začátek roku je ve znamení skokové tendence v rámci měnového kurzu. Z ledna na únor, tak jako v období března až duben, měna posiluje, naopak měna oslabuje v mezi období února až března, a taktéž od dubna až do srpna, kde dosahuje své nejslabší pozice v tomto roce. Hodnota 1 eura je v tomto období 0,911 USD. Od srpna má libra opětovně posilující tendenci.

Graf 6 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2018

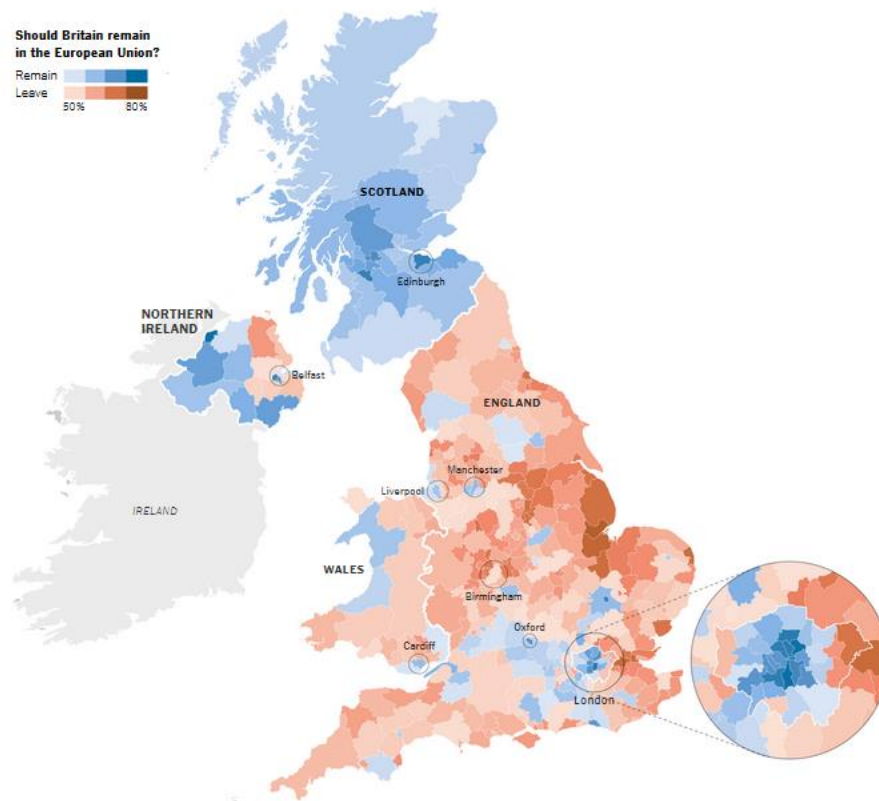
zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

Oproti předchozím dvěma sledovaným obdobím, můžeme rok 2018 považovat za ustálenější v rámci měnového kurzu. Měna se pohybuje v rozmezí 0,87 GBP – 0,90 GBP za 1 euro. Měnový kurz tedy můžeme nazvat jako velmi vyrovnaný s minimálními odchylkami v rámci oslabování a posilování měny. V případě nákupu velkého objemu EUR by byly i tyto změny v kurzu hmatatelné.

5.2.3 Brexit

Tzv. Brexit je označení pro odchod Velké Británie z Evropské unie (EU – European Union). V roce 2013 tehdejší premiér David Cameron slíbil národní referendum týkající se členství v EU. Před samotným referendem se uskutečňovaly složité jednání, která měla stanovit zvláštní postavení Velké Británie v rámci EU. Referendum se uskutečnilo 23. června

Obrázek 5 Mapa výsledků voleb referenda 23.6.2016 dle regionů

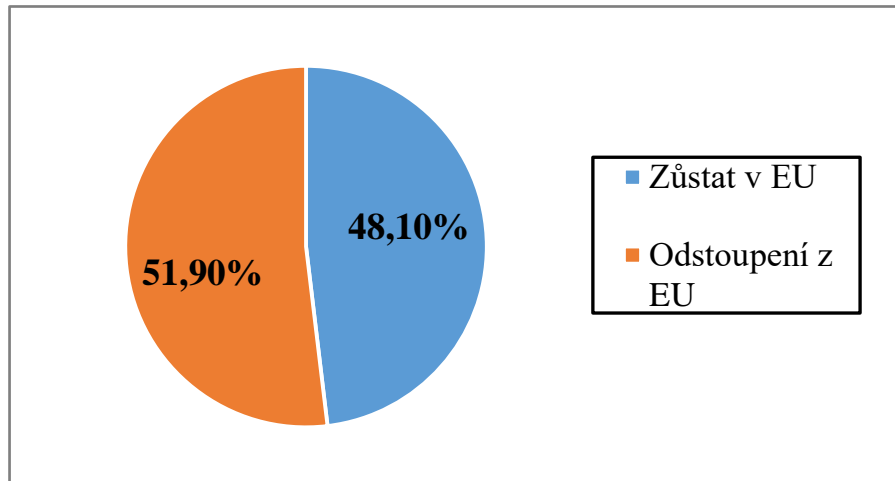

2016.

Zdroj: <https://www.nytimes.com/interactive/2016/06/24/world/europe/how-britain-voted-brexit-referendum.html>

Na obrázku 4 můžeme vidět mapu, která znázorňuje výsledky referenda. Oranžová území znázorňují oblasti, kde více než 50 % obyvatel volilo možnost odejít z EU. Naopak modře jsou označeny oblasti, kde 50 % a více obyvatel volilo možnost v EU zůstat. Účast na referendu byla 72,2 %, celkově 33 500 000 voličů.

Graf 7 Výsledky referenda v %

Zdroj: <https://www.nytimes.com/interactive/2016/06/24/world/europe/how-britain-voted-brexite-referendum.html>.

vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu 7, převaha voličů zvolila možnost odchodu Velké Británie z USA. Jednalo se o 51,9 %, celkově to bylo pro odchod z EU 17 400 000 obyvatel. Voličů, kteří volili proti odchodu z EU, bylo 48,1 %, celkově 16 100 000 obyvatel. Velké rozdíly byly v rámci geografického rozložení voličů tak, jak ukazuje obrázek 4 – mapa výsledků voleb dle regionů ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska. 53,4 % anglických voličů podpořilo Brexit, oproti pouhým 38,0 % skotských voličů. Vzhledem k tomu, že Anglie představuje drtivou většinu britského obyvatelstva, tak podpora Brexitu v Anglii rozhodla o výsledku. Kdyby hlasování bylo provedeno pouze ve Walesu, Skotsku a Severním Irsku, Brexit by dostal méně než 45 % hlasů. Tento neočekávaný výsledek vedl k rezignaci premiéra Davida Camerona.

2. října 2016 se pořádala konference v Birminghamu. Zde britská premiérka, Theresa Mayová, uvedla, do konce března 2017 bude zahájen formální proces a vyjednávání týkající se vystoupení z Evropské unie. Proces odchodu z EU formálně započal 29. března 2017, kdy byl oficiálně oznámen záměr vystoupit z EU Evropské radě. Byl aktivován článek 50 Lisabonské smlouvy.

19. června 2017 byly v Bruselu zahájena jednání mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií. Z důvodu, že ještě žádná země neopustila EU za použití článku 50, vyvstaly na povrch spousty otázek. Toto úvodní jednání se zaměřilo hlavně na 3 hlavní otázky, kterými byly finanční vypořádání, práva občanů a problematika týkající se Irska. Tyto otázky byly řešeny na všech jednání. Nejsou však jedinými diskutovanými tématy. 20. července 2017 se uskutečnilo další kolo jednání. Toto jednání trvalo čtyři dny, proběhlo taktéž v Bruselu, a mělo za úkol se zaměřit na pozice obou vyjednávajících stran. Třetí kolo jednání probíhalo

28. srpna 2017. Další kolo jednání probíhalo 25. září. Na tomto jednání bylo konečně dosaženo dohody v otázce práv občanů. V ostatních hlavních otázkách byl dosažen pokrok, avšak nedospěli k závěru. V době tohoto kola jednání, konkrétně 26. září, se předseda Evropské rady, Donald Tusk, sešel s premiérkou Theresou Mayovou. Další jednání byla uskutečněna 9. října 2017, 10. listopadu 2017 a 9. února 2018. Na těchto jednáních byl učiněn dostatečný pokrok v rámci třech hlavních témat, jak konstatovali zúčastnění.

28. února 2018 byl zaslán návrh dohody o vystoupení Spojeného království z EU. Dne 23. března byly přijaty pokyny, které si týkají budoucích vztahů se Spojeným královstvím po vystoupení s EU. Obě strany, tedy zástupci EU a Velké Británie se dohodly na těsné spolupráci nejen z hlediska obchodu, ekonomiky, bezpečnosti a obrany. 25. listopadu 2018 byla schválena finální podoba dohody o vystoupení Spojeného království a jejich budoucích vztahů. Od tohoto data je zahájen proces vedoucí k podpisu této dohody a ratifikaci.

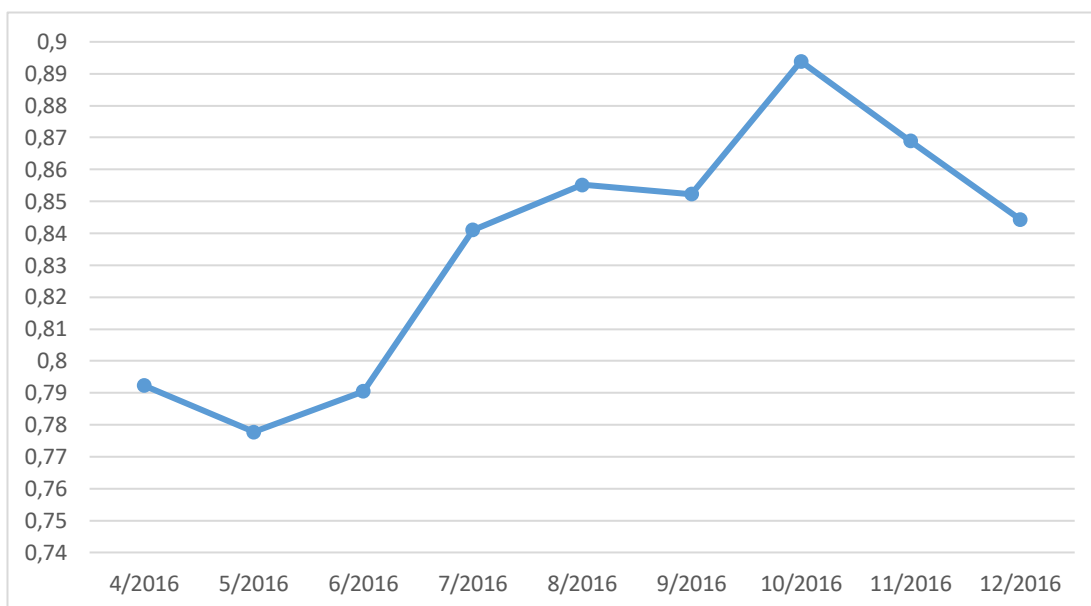
V lednu 2019 probíhalo hlasování v britském parlamentu o této dohodě. Volba však skončila obrovským nesouhlasem s dohodou, kdy 432 poslanců volilo proti dohodě a pouze 202 bylo pro. Důvodem této volby byla snaha poslanců, kteří chtěli učinit změny v rámci dohody. Na ty se však Evropská rada vyjádřila, že dohoda již není diskutovatelná, a proto tedy nebyla dohoda stále schválena v Parlamentu. Zatím tedy Spojené království zůstává součástí společenství EU, a stále tedy využívá obchodních vazeb, které má díky EU, přičemž zároveň stále podléhá veškerým jejím právním předpisům.

I přesto, že dohoda není schválena, výsledek referenda a celkově rozhodnutí opustit EU, výrazně ovlivnilo ekonomiku Spojeného království Velké Británie. Růst HDP země se zpomalil na přibližně 1,5 % v 2018 z 1,8 % v 2017 a 1,9 % v 2016 a je předpokládán další pokles. Zároveň ale míra nezaměstnanosti ve Spojeném království klesla. Odborníci to připisují zaměstnavatelům, kteří dávají přednost udržení zaměstnanců namísto investování do nových velkých projektů. Zaměstnavatelé se obávají, že vlivem nových právních předpisů, které vstoupí v platnost po odchodu země z EU bude velmi nízká dostupnost pracovní síly, která je v mnoha pomocných i odborných profesích tvořena převážně pracovníky se zemí EU. Ti budou mít po Brexitu v zemi velmi obtížné získat pracovní povolení.

5.2.4 Komparativní analýza vlivu Brexitu na měnový kurz

V této podkapitole se budu věnovat komparaci měnového kurzu v rámci období od referenda o vystoupení Spojeného království z EU, které se konalo v červnu 2016.

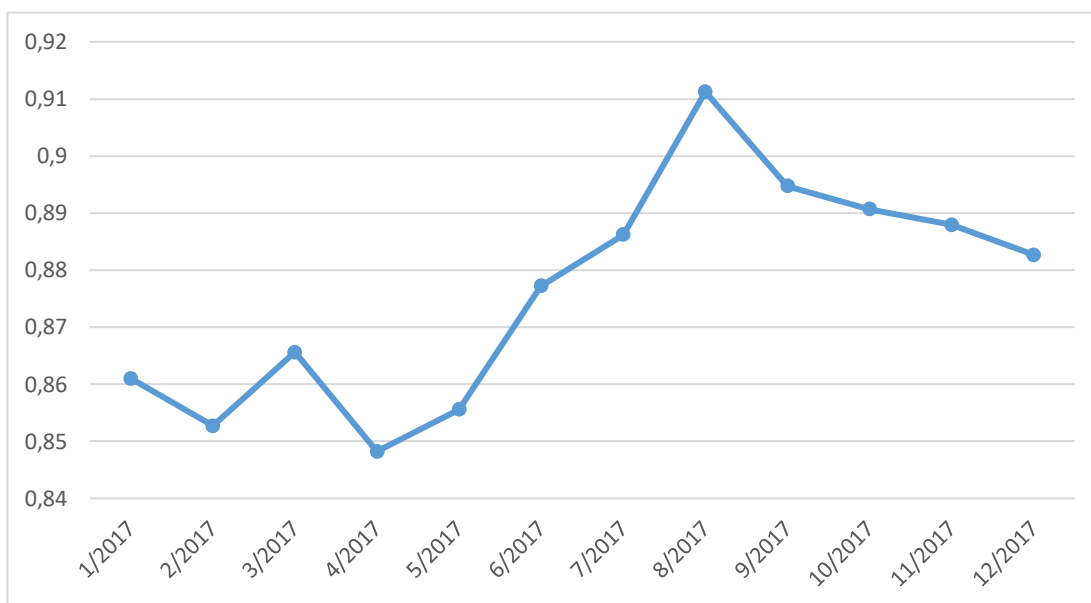
Graf 8 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP duben-prosinec 2016

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

Jak již bylo zmíněno výše, v červnu 2016 se konalo referendum zaměřenou na otázku, zdali si občané Spojeného království přejí vystoupení z Evropské unie. Od června můžeme sledovat prudké a markantní oslabení britské libry vůči euru. Markantní oslabení měny přišlo ihned po referendu. Můžeme vidět prudký růst křivky, kdy z původního kurzu 0,790 GBP/EUR, měna oslabila na 0,841 GBP/EUR. Dalším skokovým oslabením měny je období mezi zářím a říjnem. Je možné, že toto oslabení měny v tomto období je zapříčiněno situací, která nastala, kdy se premiérkou Theresou May setkal předseda Evropské rady Donald Tusk, který se nechal slyšet, že by bylo nejlepší, kdyby jednání o vystoupení započaly v co nejkratším termínu.

Graf 9 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2017

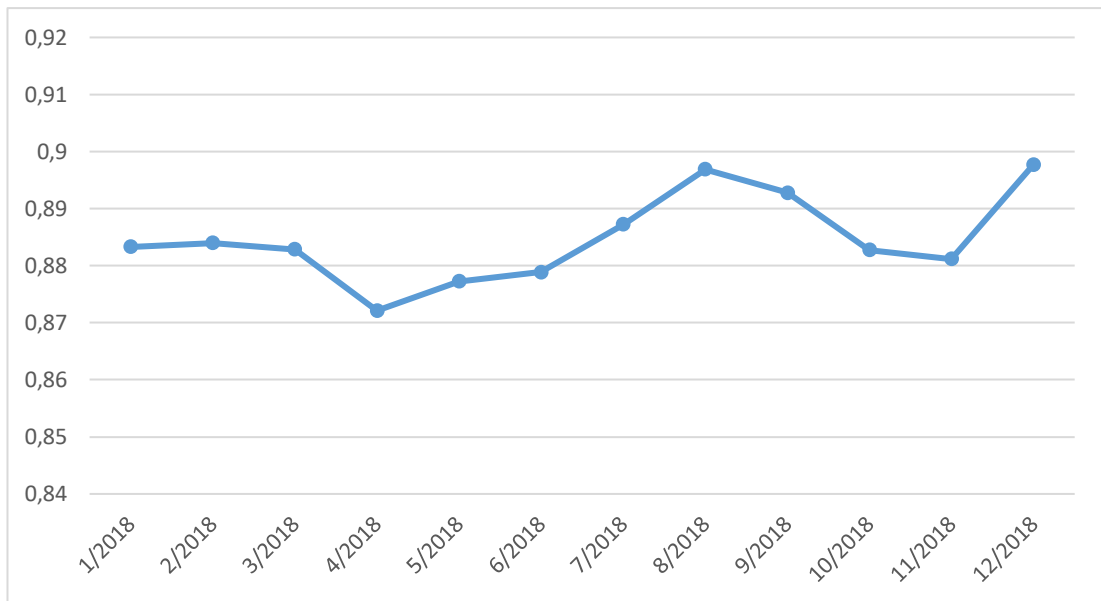
zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

Od října 2016 (graf 8) je patrné, že měna začala rapidně posilovat a její posílení se zastavilo v únoru 2017, jak vidíme na grafu 9. Po bližším prozkoumání politické situace, může být toto rapidní posílení měny zapříčiněno schválením výstupu Spojeného království přes článek 50 Lisabonské smlouvy. Na základě tohoto článku jsou stanoveny veškeré pokyny a náležitosti pro výstup země z Evropské unie, taktéž i lhůta pro vystoupení. Země je nucena vystoupit do dvou let od nahlášení svého záměru Evropské radě.

V březnu můžeme vidět opětovné posílení měny na 0,848 GBP/EUR. Spojitost s tímto jevem můžeme hledat v uklidnění situace týkající se Brexitu, čehož je důkazem schůzka Donalda Tuska a Theresy Mayové. Od dubna začíná opětovná devalvace měny a měna rapidně ztrácí svou hodnotu. V tomto období probíhají různá jednání ohledně vystoupení, podmínek a schvalování. Strany se nedokáží sjednotit v podmínkách a proces je tedy velmi dlouhý.

Od července začíná měna mírně, pozvolna posilovat. Může to být i reakce na ustálená jednání o výstupu. Jedná se o to, že jednání začaly mít výsledky a konsensus začínal být na dosah ruky.

Graf 10 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2018

zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu 10, měnový kurz se začal uklidňovat a nemá v tomto roce markantní skoky. Situace se taktéž uklidnila v rámci diskuzí o vystoupení, jelikož se schválili zásadní otázky vystoupení z EU a jednání se blížila konce. V listopadu, Evropská rada s konsensem Spojeného království schválila dohodu o vystoupení. Jak vidíme na grafu, měnový kurz v tomto období začal být pro libru lepší, měna začala mírně růst.

Dle výše uvedeného lze konstatovat, že politická situace navazující na Brexit se významným podílem odráží na vývoji kurzu libry na měnovém trhu, a to jak pozitivně jejím posílením v případě rozhodnutí schválení vystoupení na základě článku 50 tzv. Ústavy EU, tak naopak negativně oslabením ihned po referendu, ve kterém byl schválen obyvateli Velké Británie odchod z EU, což zapříčinilo velkou nejistotu vzhledem k možnému vývoji celé situace. Je velmi těžké odhadnout budoucí vývoj kurzu libry a to z důvodu nejistoty dalších politických rozhodnutí vzhledem k velkému množství možných scénářů.

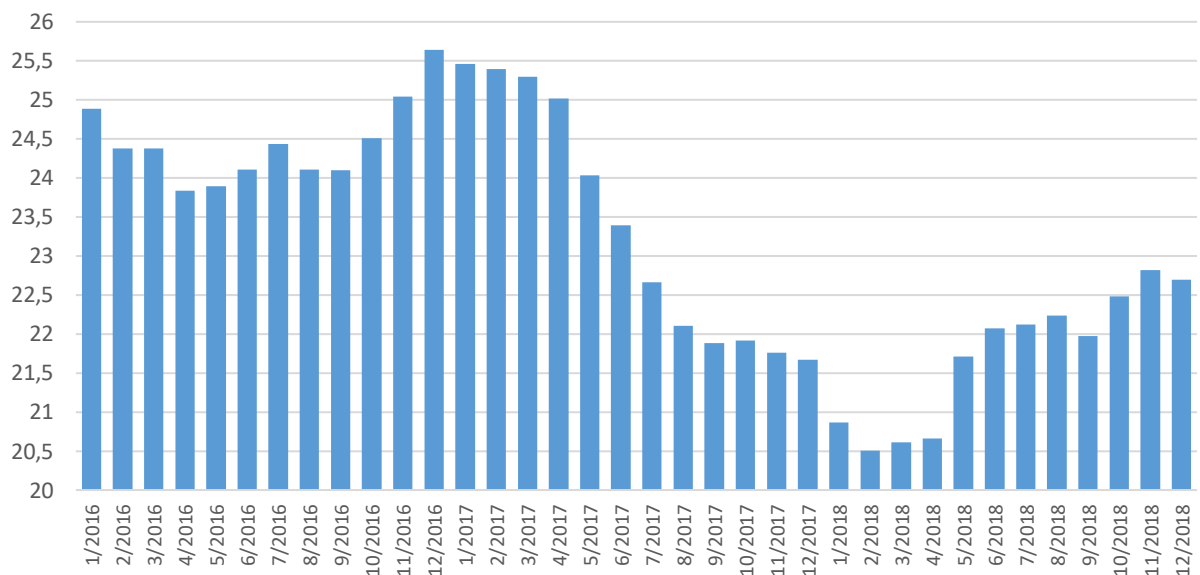
6 Analýza porovnání měnových párů

V rámci této kapitoly jsem si zvolila další měnové páry, a to z hlediska návaznosti na českou korunu. Hlavní důvod pro analýzu měnového páru, koruna-dolar a koruna-libra, je ukázání vývoje měnového kurzu i z hlediska České republiky. Pro zajímavost jsem se rozhodla taktéž analyzovat měnový pár dolar-libra, jelikož na tomto lze velmi dobře spatřit, jak i přes napjaté politické události jak v USA, tak i ve Spojeném království, měny vůči sobě sílily či slábly. Kapitoly se zaměřují na období 2016–2018. Toto období je stejné jako období, na které analyzuji v kapitole 4.

6.1 Měnový pár koruna-dolar

Tato podkapitola se zabývá vývojem dolaru vůči české koruně. Konkrétně budu analyzovat množství dolarů, za které se koupíme 1 českou korunu v průběhu lete 2016, 2017 a 2018. Toto období jsem sledovala i v rámci analýzy dolaru vůči euru.

Graf 11 Vývoj měnového kurzu USD/CZK 2016-2018

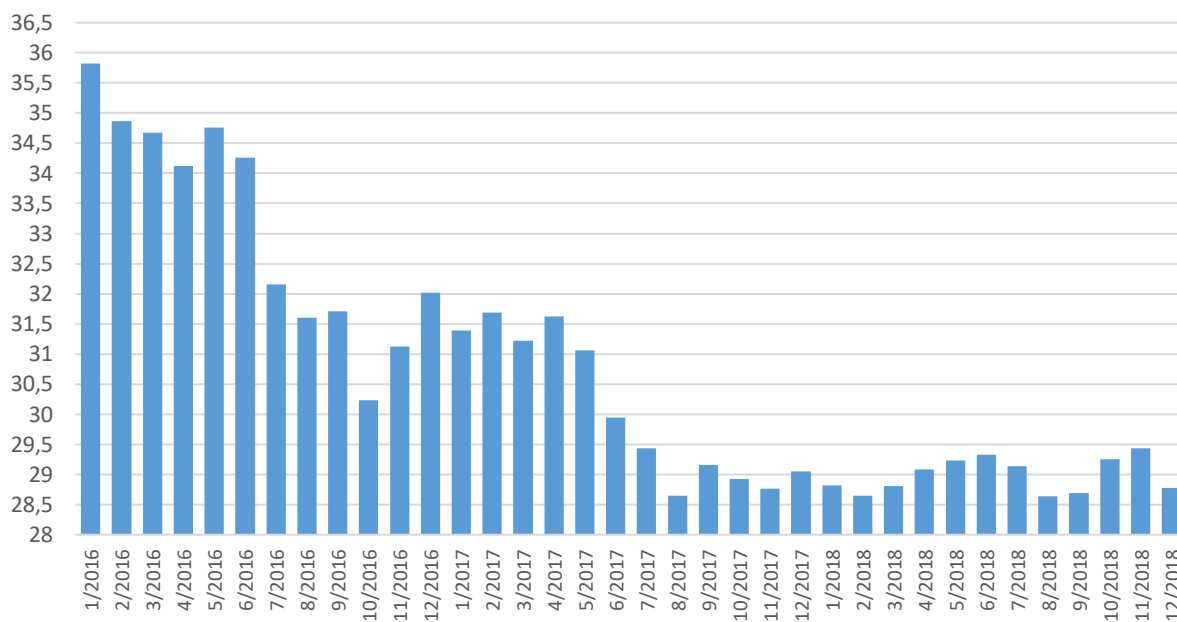
Zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

Od prosince 2016, kdy USD dosáhl svého nejvyššího bodu, kdy 1 dolar = 25,642 CZK, začala měna prudce oslabovat vůči české koruně. Jak již bylo zmíněno, v listopadu 2016 byly prezidentské volby v USA. Zvolení kontroverzního politika a podnikatele Donalda Trumpa mělo za následek oslabení kurzu dolaru i vůči EUR, jak je sledováno v kapitole č 4. Oslabení vůči EUR nebylo však tak markantní, jako je z grafu č. 12 zjevné vůči koruně. Koruna však byla uměle posilována Českou národní bankou prostřednictvím intervencí, kdy byly pětkrát

zvednuty úrokové sazby a byla postupně posunuta i základní repo sazba z 0,5 % na 1,75 %. Intervence České národní banky na jedné straně a zvolení Donalda Trumpa prezidentem USA spolu s jeho kontroverzními exekutivními příkazy, výroky a skandály na straně druhé, měly za následek extrémní devalvaci dolaru vůči koruně v průběhu 13 měsíců.

6.2 Měnový pár koruna-libra

Graf 12 Vývoj měnového kurzu USD/CZK 2016-2018

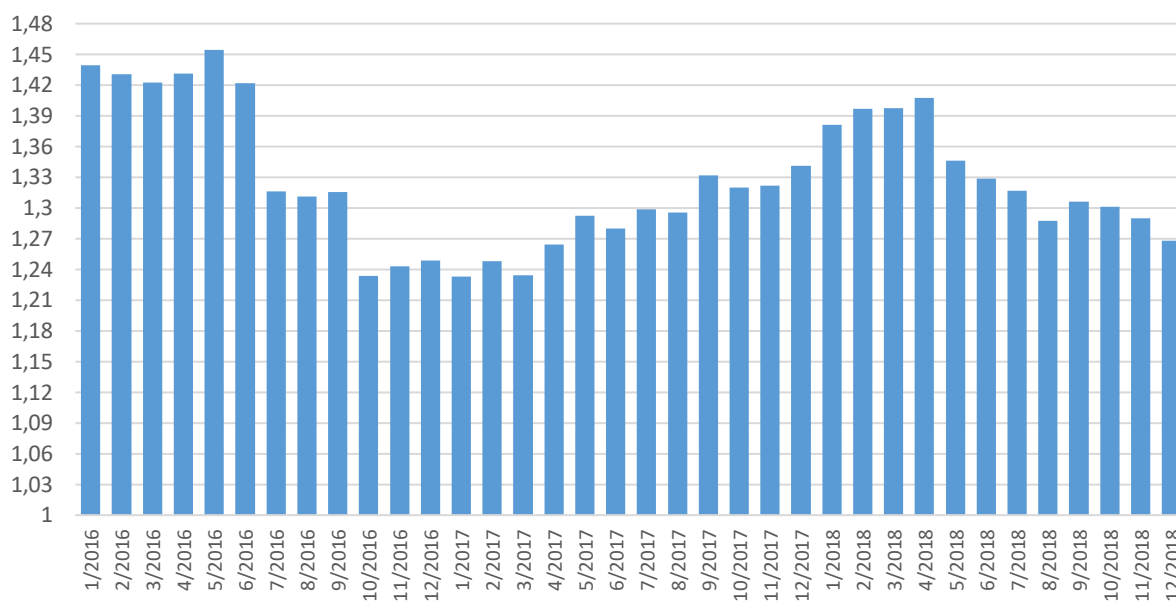

Zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

Okamžité dozvuky na kurz měny se projeví ihned po referendu v červnu 2016. Referendum, a hlavně tedy jeho neočekávaný výsledek zapříčinily nervozitu a napětí na trhu. Z důvodu uskutečnění referenda Brexitu, ČNB prodloužila dobu intervencí na trhu, což mělo za následek výrazné posílení koruny vůči všem cizím měnám. Markantní pokles GBP vůči ostatním měnám z důvodu referenda a pozdějším schválení podmínek výstupu, měly výrazný vliv i na měnový kurz vůči koruně. Z jedné strany koruna posilovala díky výrazným intervencím České národní banky, z druhé strany klesala britská libra z důvodu politického vývoje. Od září 2017 až po konec roku 2018 se ustálil měnový kurz a má pouze mírné výkyvy. Intervence České národní banky byly zastaveny v dubnu 2017 a zároveň byla schválena dohoda o vystoupení Spojeného království z EU, která čeká pouze na schválení ze strany Parlamentu. Tyto události zapříčinili, že se měna usadila na nízké úrovni.

6.3 Měnový pár dolar-libra

Graf 13 Vývoj měnového kurzu GBP/USD 2016-2018

Zdroj: <https://fxtop.com>; vlastní zpracování

I přes markantní oslabení libry v rámci měnových kurzů, které je daleko větší než oslabení dolaru vůči zahraničním měnám, zůstává stále libra silnější než dolar, což je patrné v grafu č. 14. Samozřejmě, jako i v případě měnového kurzu s jinými měnami, se i zde projevilo oslabení libry vůči dolaru po referendu o Brexitu v roce 2016, kdy téměř skokově libra oslabila z 1,422 USD/GBP na 1,234 USD/GBP. Libra poté v průběhu více než roku zažívá mírné posílení měny, avšak se nedostává na hodnotu z května 2016, kde byla libra nejsilnější v rámci sledovaného období.

Závěr

Až do konce 19. století se měny nedaly přesně přiřadit k danému státu, vzhledem k tomu, že byly používány komodity jako např. mušle či plátno a později stříbro a zlato. Poté státy přecházely na tzv. zlatý standart, kdy byla garantována cena nákupu a prodeje této komodity, měna byla velmi stabilní, nepůsobily inflační a deflační tlaky. Postupem času vlivem velké hospodářské krize v roce 1929 byl tento model překonán, nastoupila éra konkurenční devalvace měn. Tento řetězec devalvací měn v konečném důsledku způsobil rozvrat měnového systému v rámci mezinárodního prostředí. Po druhé světové válce se země dohodly a pokusili se obnovit měnový systém bretonwoodským měnovým systémem. Kurz, který se odvíjel od pevně stanovené ceny dolaru musel být dodržován, protože byl přímo vázán na zlato. I tento model byl postupem času nahrazen postbretonwoodským měnovým systémem, ten však vlivem financování války ve Vietnamu a rapidním růstem ceny ropy vedl k velmi vysoké inflaci dolaru. Inflace dolaru měla za následek zrušení směnitelnosti dolaru za zlato a přechod k režimu plovoucího devizového kurzu, kdy země dosáhly měnové suverenity a došlo k symetrii v rámci měnového systému na mezinárodní scéně. Státy, které byly členy mezinárodního měnového fondu, si mohly zvolit samostatně druh devizového režimu, což mnohé učinily a došlo k roztržitému, jehož důsledkem byla vzájemná nekompatibilita. V průběhu let byly prováděny pokusy o bližší měnovou spolupráci, ty však selhávaly. Z důvodu kurzové nestability a selhávání na poli bližší měnové spolupráce byl dán impuls pro vytvoření Evropského měnového systému (ESM). Byla ustanovena nová evropská měnová jednotka, která sloužila jako účtovací jednotka a rezervní měna. Dále byla povolena fluktuace vzájemných kurzů jednotlivých členských států a centrální banky jednotlivých zemí měly povoleno v případě přiblížení k hranici povoleného pásma fluktuace zasáhnout prostřednictvím opatření v rámci devizové intervence. Ta byla neomezená tak, aby došlo k udržení kurzu v daném pásmu. Kurzy měn nejsou ovlivněny pouze ekonomickými faktory, ale v řadě případů i faktory politickými a sociálními.

V rámci komparace měnového kurzu EUR/USD a politické situace ve Spojených státech bylo zjištěno, že i přes zvolení kontroverzního politika a podnikatele Donalda Trumpa za prezidenta USA, vydání mnoha exekutivních příkazů, kontroverzní prezidentské projevy a mimořádné situace (např. skandály), je měnový kurz ovlivněn pouze nepatrně a drží se ve stále cenové hladině 1,15 USD/EUR – 1,23 USD/EUR. Při analýze bylo překvapivým zjištěním, že v konkrétních obdobích vydání důležitých exekutivních příkazů, zákonů nebo podstatných prohlášeních, měna v tomto období stagnovala a kurz se vůbec neměnil.

V případě měnového kurzu EUR/GBP bylo zjištěno, že vliv politické situace Brexitu na měnový kurz je velmi výrazný. Měna markantně oslabila po uskutečnění referenda s výsledkem, kdy většina obyvatel, 51,9 %, zvolilo možnost odchodu z EU. Naopak po ustálení politické situace a schválení dohody o vystoupení, měna mírně posílila a začala se stabilizovat.

V návaznosti na působení vlivu hlavních měn dolar a libry, jsem zvolila komparaci vůči české koruně společně s vlivem mezinárodní politické situace ve spojitosti s intervencemi České národní banky. Oslabení vůči EUR nebylo však tak markantní, jako je zjevné vůči koruně. Koruna však byla uměle posilována Českou národní bankou prostřednictvím intervencí. Intervence České národní banky na jedné straně a zvolení Donalda Trumpa prezidentem USA spolu s jeho kontroverzní politikou jeho administrativy na straně druhé, měly za následek extrémní devalvaci dolaru vůči koruně v průběhu roku 2017. Vývoj měnového kurzu GBP/CZK po referendu o Brexitu v roce 2016 má kopíruje vývoj měnového kurzu EUR/GBP.

V rámci analýzy měnového kurzu GBP/USD bylo zjištěno, že i přes markantní oslabení libry v rámci měnových kurzů, které je daleko větší než oslabení dolaru vůči ostatním zahraničním měnám, zůstává stále libra silnější než dolar. Samozřejmě, jako i v případě měnového kurzu s jinými měnami, se i zde projevilo oslabení libry vůči dolaru po referendu o Brexitu, kdy téměř skokově libra oslabila z 1,422 USD/GBP na 1,234 USD/GBP.

Závěrem lze říci, že stanovovat prognózu vývoje měny vzhledem k očekávaným politickým situacím může vést k mylným závěrům a k ohrožení investic. Ano, politická situace ovlivňuje měnová kurz, avšak nelze přesně určit míru jejich dosahu.

SEZNAM ZDROJŮ

Bibliografie:

BALDWIN, Richard E. a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vyd. Přeložil Stanislav ŠAROCH. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8.

DURČÁKOVÁ, Jaroslava a Martin MANDEL. *Mezinárodní finance*. 4., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Management Press, 2010. ISBN 9788072612215.

FOREX - jak zbohatnout a nekrást: obchodování na měnových trzích. Praha: Grada, 2011. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-3739-3.

HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-278-6.

JÍLEK, Josef. *Finance v globální ekonomice I. Peníze a platební styk*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3893-2.

JÍLEK, Josef. *Finance v globální ekonomice II. Měnová a kurzová politika*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4516-9

NEUMANN, Pavel, Pavel ŽAMBERSKÝ a Martina JIRÁNKOVÁ. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3276-3

POLOUČEK, Stanislav. *Peníze, banky, finanční trhy*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-152-9.

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.

ŽÁK, Milan. *Velká ekonomická encyklopedie*. 2. rozš. vyd. Praha: Linde, 2002. ISBN 8072013815.

Internetové zdroje:

Brexit [online].

Dostupné z: <https://www.theguardian.com/politics/eu-referendum>

Brexit [online].

Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/b/brexit.asp>

Currency convertor [online].

Dostupné z: <https://fxtop.com/>

Česká národní banka [online].

Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/uloha/>

Donald Trump Presidency [online].

Dostupné z: <https://www.aol.com/news/trump-timeline/>

Entendendo as moedas e notas da libra esterlina [online].

Dostupné z: <http://pravernomundo.com.br/entendendo-as-moedas-e-notas-da-libra-esterlina>

A History of American Currency [online].

Dostupné z: <http://numismatics.org/a-history-of-american-currency/>

The History of American Currency

Dostupné z: <https://www.uscurrency.gov/history>

How Britain Voted in the E.U. Referendum [online].

Dostupné z:

<https://www.nytimes.com/interactive/2016/06/24/world/europe/how-britain-voted-brexit-referendum.html>

President Donald Trump Timeline

Dostupné z: https://www.realclearpolitics.com/timeline/president_donald_trump.html

A short history of the British pound [online].

Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2016/06/a-short-history-of-the-british-pound/>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A ZNAČEK

ZKRATKY

CZK	česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EMS	Evropský měnový systém
EMU	Evropská měnová unie
ESM	Evropský stabilizační mechanismus
EU	Evropská unie, v angličtině European Union
EUR	euro
GBP	britská libra, v angličtině Great Britain Pound
HDP	hrubý domácí produkt
HNP	hrubý národní produkt
USA	Spojené státy americké, v angličtině United States of America
USD	americký dolar, v angličtině United States Dollar
TPP	Trans pacifické partnerství

ZNAČKY

\$	dolar
d	procentní změna kurzu měn
E	měnový kurz
P	cenová hladina
p	měna

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj měnového kurzu USD/EUR v roce 2016	28
Graf 2 Vývoj měnového kurzu USD/EUR v roce 2017	28
Graf 3 Vývoj měnového kurzu USD/EUR v roce 2018	29
Graf 4 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2016.....	40
Graf 5 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2017.....	40
Graf 6 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2018.....	41
Graf 7 Výsledky referenda v %	43
Graf 8 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP duben-prosinec 2016	45
Graf 9 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2017.....	46
Graf 10 Vývoj měnového kurzu EUR/GBP v roce 2018.....	47
Graf 11 Vývoj měnového kurzu USD/CZK 2016-2018.....	48
Graf 12 Vývoj měnového kurzu USD/CZK 2016-2018.....	49
Graf 13 Vývoj měnového kurzu GBP/USD 2016-2018	50

Seznam obrázků

Obrázek 1 <i>Monetární politika</i>	17
Obrázek 2 Expanzivní měnová politika	20
Obrázek 3 Restriktivní měnová politika	21
Obrázek 4 Bankovka v hodnotě 5 liber.....	39
Obrázek 5 Mapa výsledků voleb referenda 23.6.2016 dle regionů.....	42

Seznam rovnic

Rovnice 1 Vzorec absolutní parity	15
Rovnice 2 Vzorec relativní parity	16

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj měnového kurzu za rok 2016	33
Tabulka 2 Vývoj měnového kurzu EUR/USD v době voleb, listopad 2016	33
Tabulka 3 Vývoj měnového kurzu EUR/USD rok 2017 ve vybraných obdobích	35
Tabulka 4 Vývoj měnového kurzu EUR/USD rok 2018 ve vybraných obdobích	37

ANOTACE

Bibliografický údaj: Wykřetová, Klára. *Analýza vybraných měnových kurzů*. Olomouc 2019. Bakalářská práce. Moravská vysoká škola Olomouc. Vedoucí práce: doc. Ing Jarmila Zimmermannová, Ph.D.

Název práce: Analýza vybraných měnových kurzů

Autor: Klára Wykřetová

Ústav: Podnikové ekonomiky

Vedoucí práce: doc. Ing Jarmila Zimmermannová, Ph.D.

Abstrakt: Tato bakalářská práce se zabývá vývojem měnových kurzů v návaznosti k politické situaci v ekonomicky silných zemích, jejichž měna určuje cenu ostatních měn. V jejich prognózách se odráží odhad, kam bude měna směřovat a zároveň slouží jako nástroj národních bank k nastavení měnové politiky státu. Prognózy vývoje jsou nedílnou součástí ekonomického života investorů, politiků a ve svém důsledku se dotýkají každého běžného občana.

Cílem této práce je analyzovat, zda a případně v jakém měřítku ovlivňuje politické dění ve vybraných zemích měnové kurzy daných státních měn. Pro zpracování jsem zvolila měnové kurzy amerického dolaru a britské libry vůči euru a české koruně. Časové období 2016-2018 bylo zvoleno v návaznosti na výrazné politické události, kterými jsou Brexit a prezidentské volby v USA.

V práci je přiblížen a vysvětlen měnový kurz s přihlédnutím na měnové dějiny a faktory, které ho ovlivňují, monetární politika a burza Forex. Hlavní část práce se zaměřuje na komparativní analýzu měnových kurzů a politických milníků v rámci let 2016-2018 ve vybraných zemích, USA a Velká Británie.

V práci jsou závěrem shrnuty zjištění, ze kterých lze vycházet nejen při investování, ale taktéž při běžné ekonomické činnosti.

Klíčová slova: měna, měnový kurz, monetární politika, deprecie měny, deprecie měny, aprecie měny

Title: Analysis of the Development of Selected Exchange Rates

Author: Klára Wykrętová

Department: Department of Business economy

Supervisor: doc. Ing Jarmila Zimmermannová, Ph.D.

Abstract: This bachelor thesis deals with the development of exchange rates according to the political situation in economically strong countries, whose currencies determine the price of other currencies. In the prognosis of the well-known economists, in their forecasts reflect the estimation of where the currency will be directed and serve as tool of national banks to set monetary policy of the state. Prognosis of the development are an integral part of the economic life of investors, politicians and in consequence they touch every ordinary citizen.

The aim of this work is to analyse whether and, alternatively how much, the political developments in the selected countries affect the currency rates of the national currencies. For processing, I chose the currency rates of the US dollar and the British pound against the euro and the Czech Crown. Time period 2016-2018 has been selected because of the significant political events - Brexit and THE US presidential election.

In the work, there are described and explained the exchange rate, taking into account the monetary history and factors that influence it, monetary policy and the Forex currency exchange. The main part of the thesis focuses on comparative analysis of exchange rates and political milestones within the years 2016-2018 in selected countries, the USA and the United Kingdom.

At work, the conclusions summarise the findings that can be helpful not during investing also during normal economic activity.

Keywords: Currency, exchange rate, monetary policy, depreciate of currencies, appreciate of currencies